ЭРХИМ ТҮРҮҮ КОЛХОЗНИГУУДТА— КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАДУУДТА АМАР МЭНДЭ!

УДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

(2156) | 1969 оной октябриин 29, среда | Сэн 2 мүнгэн

Мүнөөдэр Улаан-Үдэ хотодо Буряад ороной колхознигуудай конференци нээгдэхэнь. Эндэ колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проект зүбшэн хэлсэгдэхэ, Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съездэ ошохо делегадууд һунгагдаха байна.

Р-эй, ЧССР-эй АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААН ЭБДЭРШЭГҮЙ, БАТА

КРЕМЛЬДЭХИ СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО МИТИНГ БОЛОБО

-гай Нэгэдэхи секретарь Густав Гусак тү- партийно-гүрэнэй делегацие совет арад аха дүү ёһоор, хани халуунаар угтаба. Со- ажалшад чехословак арадай түлөөлэгшэд- хани халуун мэдэрэлээ элирхэйлнэ.

Съезднүүдэй ордон соо октябриин 27-до чехословак хани барисаанай митинг дээрэ , аха дүүгэй мэдэрэл, хоёр ороной арадуу- шэнэ хүсэтэйгөөр харагдаа.

зал ЧССР-эй, Советскэ Союзай гүрэнэй тэмдэгүүдээр шэмэглэгдэнхэй. Хүндэтэ айлшадаа амаршал- шахуу москвагайхид эндэ сугларба.

-гай Нэгэдэхи секретарь **Густав Гусак,** Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй Прези- генерал **Людвик Свобода**, КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ЧССР-эй Федеральна правительст- **Олдржих Черник**, ЧССР-эй партийно-гүрэ- бусад гэшүүдые сугларагшад нэрье- гаар угтаба.

Брежнев, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, К. Ф. Катушев, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев болон бусад чехословак ханинартайгаа хамта сугларагшадай зүгһөө халуунаар угтагдан ерэжэ, президиумдэ һуугаа.

КПСС-эй Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь **В. В. Гришин** митинг нээбэ.

Чехословакиин Социалис Республикын, Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд зэдэлнэ.

«Красный пролетарий» заводой токарь **А. Я. Рыбаков,** радио-техникэ болон электронно шэнжэлгын институдай директор, СССР-эй Наукануудай академиин үнэнтэ гэшүүн **В. А. Котельников,** М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско гүрэнэй университедэй студентка **Н. А. Шведова** гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь **Л. И. Брежневтэ** суглаанай түрүүлэгшэ үгэ үгэбэ.

Зал соо нэрьемэ, удаан альга ташалган болоо. Бултадаа хүл дээрээ бодобо.

Чехословакиин Социалис Республикын Президент **Людвик Свободын** үгэ хэлэхээ трибунада гарахадань, хүн зон хүл дээрээ бодожо, удаан альга ташалгаар угтаа.

КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **Густав Гусагай** трибунада гарахадань, Съезднүүдэй ордоной зал соо нэрьемэ альга ташалган болобо. Бултадаа хүл дээрээ бодоо.

ЧССР-эй Президент нүхэр Л. Свободын, КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Г. Гусагай үгэнүүд тон анхаралтайгаар шагнагдажа, оло дахин альга ташалгаар угтагдаа.

Манай орондо, совет арадта, Советскэ Союзай Коммунис партида зорюулжа хани халуун үгэнүүдые хэлэһэнэйнь түлөө нүхэд Гусак, Свобода гэгшэдтэ В. В. Гришин үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэбэ Москвагай ажалшад, бүхы совет арадтал адляар, манай оронуудай, манай арадуудай аша туһада совет-чехословак хани барисаанай улам хүгжэжэ, бэхижэжэ байхынь тула өөрынгөө талаһаа саашадаашье бүхы хүсэеэ зорюулжа байха гээд чехословак ханинараа найдуулба.

ЧССР-эй партийно-гүрэнэй делегациин СССР-тэ айлшалан ерэһэндэ зорюулагдаһан совет-чехословак хани барисаанай митинг дүүрээ гэжэ соносхогдобо.

Чехословакиин Коммунис партиин хүндэлэлдэ, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд — Густав Гусак, Людвик Свобода, Олдржих Черник болон бусад чехословак нүхэдэй хүндэлэлдэ, социализм ба коммунизм байгуулгын замаар, эб найрамдалай, демократиин, дэбжэлтын замаар хамтадаа дабшадаг хоёр арадай агууехэ хани нэгэдэлэй, совет-чехословак эбдэршэгүй хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан нэрьемэ альга ташалган зал соо нэжэгэнэнэ. «КПСС, КПЧ мандаха болтогой!», «Совет-чехословак хэтэдээ мүнхэ, эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!» гэһэн «Ура!» хашхараан зал соо дуулдана.

Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо болоһон митинг Советскэ Союзай, Чехословакиин Социалис Республикын бата холбооной, аха дүү хоёр партиин бата нэгэдэлэй, аха дүү арадуудай нэгэдэлэй тодо гэршэ болобо.

(ТАСС).

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

ад!
вагайхид!

ай Коммунис пар- Комитедэй зүгһөө, Соведэй Президиу- ительствын зүгһөө, арад байһан бүхы зүгһөө аха дүү Че- ийно-гүрэнэй деле- зүгһөө амаршалхы-

политическэ ажал өө арадай үнэн сэ- булимтарагшад- ануудай хүдэлөөндэ адалсан хүтэлбэ- байгуулалтые ба- Чехословакиин ком- элые толгойлогшо, ой хүн, Чехо- унис партиин ЦК- ретарь нүхэр Густав ар амаршалнабди.

ажал ябуулагша, дүлэтэ патриот бо- К-гай Президиумэй овакиин Социалис идент генерал Люд- эн зүрхэнһөө амар- ида эсэргүүсэн со- овак арадуудай хам- үе саг нүхэр Сво- лбоотой. Президен- аад хэжэ байһан Чехословакидахи со- тэ, аха дүү совет- барисаае батадхаха о.

партийно-гүрэнэй дые—КПЧ-гэй ЦК- гэшүүн, ЧССР-эй Түрүүлэгшэ нүхэр ; КПЧ-гэй ЦК-гай үн, секретарь нү- ругалые; КПЧ-гэй эй гэшүүн, секре- Билягые; КПЧ- зидиумэй гэшүүн, иин ЦК-гай Нэгэ- хэр Штефан Садов- ЦК-гай гэшүүн, льствын Түрүүлэг- үхэр Франтишек й ЦК-гай гэшүүн, дэй министр нүхэр гэй ЦК-гай гэшүүн оны министр нү- е; КПЧ-гэй ЦК-гай байдаг ЧССР-эй эл- Владимир Коуцкиие аршалнабди.

элһэн нэгэн һа- а ташалган ха- зүрхэнэй, бата бэ- ай тон тодо ба- ынгөө чешскэ болон нэртэ совет хүнүү- ар. нүхэдэй ёһоор, айгаар хандажа мүн.

исаан, манай ара- эй холбоон һүрөөтэ абан гараа. Мюн- алгын хэгдэжэ бай- эрнүүдтэ гансал словакида болото һэн гэжэ таанад е Чехословакиин ын оронтой хол- уланхаар өөһэдын- анда урбаһамнай байгаа. Чехосло- хо, гитлеровецүү- айна .Хүшэр хүндэ оо гаргаха, нэгэ- а, бэеэ даанхай бусааха гэһэн адай үмэнэ, түб- ословакиин хүдэл- тэрэнэй манлайнь партиин урда та- түүхэтэ бэйл-

даануудай һүрөөтэ жэлнүүдтэ манай Совет Армиин сэрэгшэд, манай партизанууд, манай бүхы совет арад ниитынгээ дайсантай тэмсэжэ ябахадаашье, совет газар дээрэшье, Чехословакиие сүлөөлхын түлөө тулалдаануудташье эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэдэг Чехословакиин патриодуудые хододоо хажуудаа хаража ябаа юм. Совет Армиин сэрэгшэдтэй нэгэн хамта тэмсэһэн Чехословакиин 1-дэхи корпусой алдарта зам, мүн словацка национальна восстаниин мартагдашагүй үдэрнүүдтэ манай арадуудай хүбүүдэй хэһэн хамтын тэмсэл хадаа манай арадуудай дайшалхы интернациональна аха дүүгэй хани холбооной зам, агууехэ илалтаар түгэсхэһэн баатарлиг тэмсэлэй зам мүн.

1948 оной февраль Чехословакиин түүхэдэ эрид хубилалтын үе болоо. Тиихэдэ хүдэлмэришэн анги, ажалшад өөһэдынгөө хуби заяае, гүрэнэйнгөө хуби заяае одоошье гартаа абажа, социализм байгуулжа эхилһэн байна. Шэнэ ажабайдал эмхидхэн зохёоходонь чехословак аха дүүнэртээ туһалха гэжэ совет хүнүүд бүхы шадалаараа оролдоо. Эдэ бүхы жэлнүүдтэ манай оронуудай хоорондын хани барисаанай ашаар Чехословаки эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай байдалтай байгаа. Харин маанадай харилсан ажаллаһан ушар социализм байгуулгын олон асуудалнуудые хамтаараа шиидхэхэдэмнай туһалаа

Ажабайдалда, хамтын тэмсэл соо хатуужаһан хани барисаае, аха дүүгэй холбооe хэншье, хэзээшье һуларуулжа шадахагүй. Бидэнэр хамта ябаабди, мүнөө хамта ябанабди, мүн өөһэдынгөө ниитэ ерээдүй—коммунизм тээшэ нэгэн замаар хамта дабшахабди!

Мүнөө Чехословакиин партийно-гүрэнэй делегациин Советскэ Союзда ерэһэнэй үрэ дүн энээниие эрхим һайнаар гэршэлнэ. Хэлсээнэй үедэ бидэнэр хоёр парти болон оронуудай харилсаанай тон шухала асуудалнуудые, тэрэшэлэн мүнөө үеын уласхоорондын байдалай эгээл ехэ асуудалнуудые зүбшэһэн байнабди. Социалис байгуулалтын болон дэлхэйн политикын гол шухала асуудалнуудаар һанал бодолнай гүйсэд дүүрэнээр тааралдана гэжэ энэ хэлсээн үшөө дахин харуулба.

Манай чехословак ханинар шэнги бидэшье Советскэ Союз болон Чехословакиин Коммунис партинуудай харилсаа холбооe бүри гүн ехэ болгохо гээшэ онсо удха шанартай гэжэ тоолонобди. Энэ харилсаа холбоон манай гүрэнүүд болон арадуудай аха дүүтэй ёһоной холбооe, хани барисааг батадхаха шиидхэхы нүхэсэл мүн гэжэ тоолонобди. Манай хоёр партиин холбооe улам үргэдхэхэ, социалис болон коммунис байгуулалтын дүй дүршэлые али бүхы талаар андалдан абалсаха, уласхоорондын оршондо ябуулгаяа зохилдуулан таарулха хэмжээнүүд тухай хэлсээбди.

Мүн хэлсээнэй үедэ экономическа харилсалгын асуудалнууд зүбшэгдэһэн байна. Арадай ажахын түсэбүүдые тааралдуулха, үйлэдбэриие хамгаалха, ажал хүдэлмэреэ социалис ёһоор хубаарилха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа. Хоёр ороной арадай ажахыда наука, техникын эгээл шэнэ туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ талаар улам үргэн холбоотой болохо гэлсээбди. Эд товарай эрьесын хэмжээ ехэ болгохо тухай үгэеэ ойлголсообди. Советскэ Союз шухала хэрэгтэй түүхэй эд болон түхеэрэлгые Чехословакида улам ехээр эльгээдэг болохо, харин Чехословаки, өөрынгөө талаһаа, манай орондо хэрэгтэй эд товарнуудые СССР-тэ улам ехээр эльгээхэ байна.

Бидэнэй хэлсээн бэе бэедээ этигэһэн найдалгын оршон байдалда үнгэрөө гэжэ онсо тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйб. Бидэнэр орёо бэрхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, нэгэл хэлэн дээрэ—хани барисаанай хэлэн дээрэ хөөрэлдэжэ, эли болсогүй ямар нэгэн зүйлнүүдые орхижо гараагүйбди. Тиимэһээ али алинаймнайшье аша туһада гүйсэд тааралдаһан шиидхэбэринүүдые абаабди.

Нүхэд! Совет коммунистнуудай, бүхы совет хүнүүдэй, бусад социалис оронуудай эрхэтэдэй һанал бодолойнь, мэдэрэлэйнь Чехословакида боложо байгаа үйлэ хэрэгүүдтэ хандуулагдажа эхилһээр нэгэ хахад шахуу жэл болохонь. Энэ үедэ элдэб һанал бодол, мэдэрэлдэ абтаабди. Дотоодын болон гадаадын хархис хүсэнүүдэй хамтын добтолгодо ортоһон аха дүү орондохи социализмын хуби заяанай түлөө һанаата болообди. Социализмын түлөө тэмсэлдэ эрэлхэгээр оролсоһон КПЧ-гэй хатуу зоригтой. түгэлдэр марксист-ленинецүүдтэй дайшалхы ёһоор һаналаа нэгэдэнги байһанай мэдэрэл үзөөбди, мүн хүшэр хүндэ энэ тэмсэлдэ Чехословакиин коммунистнуудай туйлаһан амжалтануудай түлөө омогорхолой мэдэрэл үзэһэн байнабди.

Сентябрьда болоһон КПЧ-гэй ЦК-гай Пленум хадаа байгша оной апрель, майда болоһон КПЧ-гэй ЦК-гай Пленумүүд дээрэ хараалагдаһан замаар урагшаа дабшаһан шэнэ ехэ алхам, Чехословакиин коммунис партиин түүхэдэхи эгээл шухала үе шатануудай нэгэн болоо гэжэ бидэнэр Советскэ Союзда тоолодогбди. Контрреволюциин хүсэнүүдэй зоргоороо аашалжа, социалис туйлалтануудые алдаха аюулда парти болон оронииe хүргэһэн шалтагаануудые Пленум тон элеэр шэнжэлэн харуулаа. Социалис, марксистско-ленинскэ ёһоор парти болон обществые батадхаха гэһэн зүб ёһоной хэрэгтэ һаалта хэхые һэдэжэ байгаа бүхы этэгээдүүдтэ «үгы» гэжэ Пленум эрид шиидэнгеэр хэлээ. Ажалша арад зоной аша туһа тухай, хүн зоной ажана байдалые һайжаруулха, социалис соёл культурые һалбаруулха тухай оролдохо гээшэ, социализм бэхижүүлхын түлөө хүсэ шадалаа эршэдхэжэ байгаа республикын бүхы эрхэтэдэй жаргалтай һайхан, энхэ амгаланаар ажаһуухын түлөө оролдохо гээшэ партиин гол зорилго мүн гэжэ Пленум үшөө дахин онсолон тэмдэглээ. Пленум партиие эли тодо политическэ хараа шугамаар зэбсэглэжэ, ниитын ажабайдалдахи зүн дэгээн ушардаг, эмхи захатүй ябадалнуудые эсэслэн усадхаха, контрреволюционно, социализмда эсэргүү, баруунай оппортунис хүсэнүүдые гүйсэд дүүрэн бута сохихо гэһэн зорилго ажалшадай урда табяа. Сентябрьда болоһон КПЧ-гэй ЦК-гай Пленум Чехословакиин Компартиин марксистско-ленинскэ, интернационалис хүсэнүүдэй шухала илалта мүн гэхэдэ алдуу болохогүй!

Орёо бэрхэ байдалда хүргэһэн үйлэ хэрэгүүдэй шалтагаан болон хойшолонгуудай мүнөө гол түлэб али болоод байхадань, Чехословакида болоһон ушар хадаа дайнай һүүлэй үедэ социализмын оронууд ба уласхоорондын хархис хүсэнүүд. тэдэнэй тагнуулшадай хоорондо болоһон эгээл шанга, хатуу ангиин тулалдаануудай нэгэн байгаа гэжэ улам олон зон ойлгоно. ЧССР-тэ дэлгэрһэн олон һарын политическэ тэмсэлэй үедэ хэдэн олон юумэн—чехословак арадай социалис туйлалтанууд болон Европын түбтэхи социализмын хүсэ шадал; Чехословакиин ажалшадай марксистско-ленинскэ манлайнь болохгшо коммунистнуудай партиин дайшалхы шадал; социалис интернационализмын хүсэн, аха дүү оронууд болон партинуудай һаналаа нэгэдэлгэ—эдэ бүгэдэ ехэ шалгалтада ороо.

Тиин энэ шалгалтые—хэрэг дээрэ, тэмсэл дээрэ болоһон шалгалтые—социализмын хүсэнүүдэй нэрэтэй түрэтэйгөөр барижа шадаһые мүнөө хэншье арсахагүй. Коммунистнуудай үзэл сурталдаа үнэн сэхэ байһаниинь, социализмын оронуудай бата жагсаал, тэдэнэй интернациональна холбоо харилсаан хадаа Чехословакиин обществын түүхые һөөргэнь харуулжа, хүдэлмэришэн ангиин, ажалшадай гарһаа засагые буляан абаха гэһэн хүнүүдһээ булюу хүсэтэй байгаа. Контрреволюци илаагүй, хэзээшье илахагүй! Чехословаки социалис орон байһан, ходоодо тиимэ байха! Чехословаки социалис гүрэнүүдэй нэгэдэлэй бата бэхи нэгэ шатань байгаа, мүн саашадаашье тиимэ байха!

КПСС, манай бүхы арад эгээл иимэ байха гэжэ анханһаа этигэһэн байна. Бидэнэр, Чехословакиин союзнигууд, өөһэдынгөө интернациональна уялга дүүргээбди. Чехословакида социализмын туйлалтануудые хамгаалха зорилгоор бусад социалис оронуудтай хамта КПСС-эй ЦК-гай, Советскэ правительствын абаһан хэмжээ ябуулгануудые КПЧ-гэй ЦК-гай сентябриин Пленум дээрэ, өөрынгөө партиин болон гүрэнэй документнүүд дотор манай чехословак нүхэдэй үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө бэлсхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

КПСС Чехословакиин Компартиин, Центральна Комитедэйнь болон КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй ажал ябуулгые бүрин гүйсэд дэмжэжэ байһанаа мэдүүлнэ. 1968 оной январьда абтаһан зүйтэй зүб программые бодото дээрэнь бэелүүлхэ, ниитын бүхы үйлэ хэрэгүүдые партиин зүгһөө үрэ ехэтэйгээр хүтэлбэрилхэ, социализмын хүгжэлтые саашадань ханган батадхаха, социалис оронуудай хоорондохи аха дүүгэй хани барисаае саашадань бэхижүүлхэ гэжэ танай хараалһан хараа шугам Чехословакиин арадуудай амин шухала аша туһада тааралдана, мүн бүхы социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай аша туһада тааралдана гэжэ бидэнэр тоолэнобди. Арад зондо алба хэхэ гээшэ дээдэ зэргын уялгамнай гэжэ тоолодог Чехословакиин Компарти марксизм-ленинизмын болон социалис интернационализмын гол ёһонуудые хүтэлбэри болгон, саашадаашье ажалшадай аша туһые хамгаалжа шадаха, ороной үмэнэ байгаа политическэ болон экономическа асуудалнуудые зүбөөр шиидхэжэ шадаха гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Нүхэд! Чехословакиин коммунистнуудай, Чехословакиин ажалшадай социалис туйлалтануудые батадхахын түлөө хэжэ байгаа тэмсэлынь интернациональна ехэ удха шанартай.

Социализм байгуулха хэрэг ангиин тэмсэлэй эрхэ байдалда бэелүүлэгдэнэ, энэ тэмсэл заримдаа нилээд хурса, шанга болоно гэжэ Чехословакида болоһон үйлэ хэрэгүүд үшөө дахин эли тодоор гэршэлэн харуулаа. Империализм байгаа сагтаа социалис оронуудай хэрэгүүдтэ оролсохо һэдэлгээ орхихогүй, мүн социалис революциин һүүлээр нилээд удаан саг соо хуушан үзэл бодолһоо һаладагүй зарим хүнүүдтэй, унагаатдаһан мүлжэгшэ ангинуудай үлэгдэлнүүдтэй холбоо тогтооход гэһэн һэдэлгэһээ хэзээшье арсахагүй. Революционно һэримжэ хододоо сахиха шухала гэжэ Чехословакида болоһон ангиин тэмсэлэй дүй дүршэл харуулна.

Мүн ревизионис болон баруунай хэлбэрилтэ оппортунис үзэлтэй эбсэшэгүй шангаар тэмсэхэ тон шухала гэжэ Чехословакида болоһон үйлэ хэрэгүүд гэршэлнэ.

Бидэнэр, коммунистнууд, Ленинэй һурган хэлэһэн үгэнүүдые хэзээшье мартаха ёһогүйбди, мартаха эрхэгүйбди. Оппортунизм гээшэ «хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн дотор буржуазиин эмхидэмэл зэбсэгынь мүн», тэрээнтэй эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ хэрэгтэй гэжэ һургадаг һэн. Оппортунистнуудтай һайдалдаха гэһэн «парти доторой дипломатиһаа» пролетариин хэрэгтэ аюултай, хоротой ондоо зүйл байхагүй гэжэ дэлхэйн пролетариадай вождь һэргылүүлэн хэлэдэг һэн. Хүдэлмэришэн анги оппортунизмтай эрид шууд тэмсэл ябуулангүйгөөр социализмын зорилгонуудые бэелүүлжэ шадахагүй, бүхэдэлхэйн-түүхэтэ зорилгоёо дүүргэжэ шадахагүй. Ленин тус асуудалые эгээл иимээр табиһан байна. Тиин революционно тэмсэлэй бүхы дүй дүршэл, социалис байгуулалтын бүхы дүй дүршэл тэрэнэй үгын үнэн зүб байһые дахин, дахин гэршэлэн харуулна.

Пролетариадай диктатурын үедэхи ревизионистнууд болон оппортунистнууд хадаа хүн зоной пролетарска бэшэ, буржуазна болон жэжэ буржуазна хубиин нүлөөе харуулдаг, мүн урда сагһаа үндэһэтэй хуушан заншал, үзэл бодолой нүлөөе, тэрэ тоодо национализмын үзэл бодолой нүлөөе харуулна. Ревизионистнууд хилын саанахи империалистнуудта али болохоор һайшаагдан, ниитын хүгжэлтэдэ бии байгаа бэрхэшээлнүүд болон зүрилдөөнүүдые һамбаашалан, засаг барижа байгаа Коммунис партинуудай политикадань нүлөөлхэ, тэрээнһээ ангиин пролетарска удхыень абажа хаяха гэһэн эдэбхитэй һэдэлгэ гаргана. Ревизионистнууд болон оппортунистнууд бодото тэрээ контрреволюцида зам гаргажа үгэнэ гэжэ 1956 ондо Венгридэ, 1968 ондо Чехословакида болоһон үйлэ хэрэгүүд харуулна. Эгээл нимэһээ ревизионизмтай болон оппортунизмтай тэмсэхэ гээшэ коммунистнуудай эгээл шухала зорилгонуудай нэгэниинь байһан, мүнөөшье байһаар.

Засаг барижа байгаа коммунис партинууд бэе дээрээ ямар ехэ харюусалга даажа абанхайб гэжэ Чехословакида болоһон үйлэ хэрэгүүд мүн лэ харуулна. Компарти гээшэ үйлэ хэрэгүүдэй шэглэлые ходоо мэдэрэн ойлгожо, обществын ажабайдалда өөрынгөө хүтэлбэрилхы үүргые ходоо бэхижүүлхэ, олониитэтэй холбоогоо саг үргэлжэ батадхаха, обществын хүгжэлтэһөө дулдыдан гараһан асуудалнуудые саг соонь шиидхэхэ, мүн марксистско-ленинскэ зүб политическэ хараа шугамай үндэһөөр, шууд сэхэ ангиин, партийна үзэл бодолой үндэһөөр тэдэ асуудалнуудые зохёохы ёһоор шиидхэдэг байха ёһотой гэжэ дүй дүршэл харуулна.

Социализмын хуби заяанай түлөө коммунистнуудай интернациональна харюусалгатай байһан тухай асуудалые Чехословакида болоһон, социализмда харша контрреволюционно хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэл айхабтар хурсаар табяа. Социализмын байдалые һуларуулха, социалис нүхэсэлые муудхаха гэһэн гадаадын болон дотоодын хархис этэгээдүүдэй һэдэлгэнүүдтэнь гансал ямар харюу байхаб гэхэдэ, бидэнэр социалис интернационализмын үндэһөөр аха дүү оронуудые **улам** шангаар батадхан жагсааха, социалис байгуулалтые бэхижүүлхын түлөө, империализмын хорото ябуулгануудта эсэргүү тэмсэлдэ улам ехээр харилсан дэмжэлсэхэ ёһотойбди.

Тус асуудалаар манай баримталдаг ниитэ һанамжа зургаан социалис ороной аха дүү партинуудай Братиславада хэһэн мэдүүлгэ соо эли тодоор найруулагданхай. Социализмын туйлалтануудые дэмжэхэ, бэхижүүлхэ, хамгаалха гээшэ «бүхы социалис оронуудай ниитэ интернациональна уялга мүн» гэжэ тэндэ хэлэгдэнхэй. Харин «социализмые хамгаалха гээшэ коммунистнуудай интернациональна уялга мүн» гэжэ һаяхан болоһон Компартинуудай уласхоорондын зүблөөнэй гол документ дотор хэлэгдэнхэй. Аха дүү

(Түгэсхэлынь 2, 3-дахи нюурнуудта).

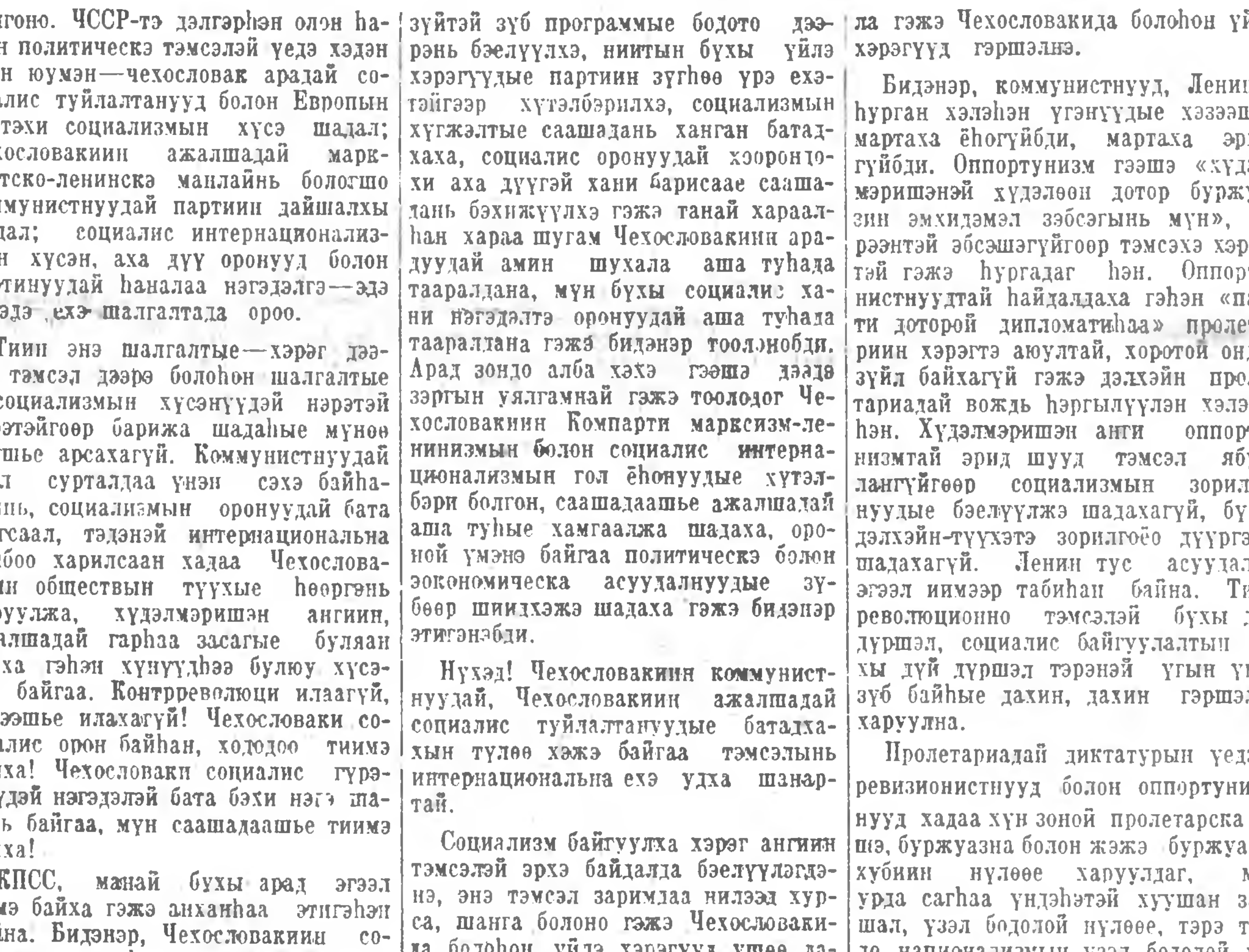

Олон мянган адууһа мал үсхэжэ, уула хадые һүрхэедэг, алтан тэ- ряа ургуулжа, далай мэтээр долгилуулдаг ажалша бэрхэ хүнүүд Буряад орон соомнай олон.

Мүнөөдэр республикымнай ниислэл хотын Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрай ехэ ордон соо колхозуудаймнай суутай, солотой хүнүүд сугларба. Нютагуудтаа анхан хамтын ажал эмхидхэлсэһэн буурал толгойтой үбгэд, хүгшэд, колхозуудые хүгжөөхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлжэ байһан габьяатай, гүрэнэй дээдэ шагнал хайрада хүртэһэн хүнүүд эндэ һуунад.

Энэ зураг дээрэ Социалис Ажалай хоёр Геройнуудые харанат. Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Цыремпилова (баруун гар тээнь) Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой мэдээжэ механизатор, таряашан Пантелеймон Челночков хоёрой мүнөө республикын колхознигуудай конференци дээрэ уулзаад, хөөрэлдэхэ юумэниинь яһала олон даа.

ЛЕНИНЭЙ ЗААҺАН ЗАМААР

Г-С. Г. ЦЫРЕМПИЛОВА, Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон, Социалис Ажалай Герой, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, республикын колхознигуудай конференциин делегат.

СОЦИАЛИС АЖАЛАЙ ГЕРОЙНУУД ХӨӨРЭНЭ:

Г-С. Г. ЦЫРЕМПИЛОВА. Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон:

Энээхэн дүшөөд жэлэй хугасаада худөө нютагууднай танигдахала болитороо хубилаа. Урдань угытэй ядуу, барлаг ябаһан малшадай, таряашадай ажабайдал, ажаһуудал үндэһөөрөө хубилһан байна. Худөө нютагтамнай хамтын ажал байгуулагдажа, колхозууд нилээд хүгжэн һалбараа. Энэ хадаа Коммунис партиин, Совет правительствын зүгһөө худөө нютагайнгаа ажалшадта ехэ анхарал хандуулдагые гэршэлнэ. Манай орон дотор ажалша хүн бүхэн нэгэ адли эрхэтэй болонхой. Жэшээнь, би юрын буряад хүнэй басаган гүрэн түрын үндэр хайра шагналда хүртэһэн, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаад, засаг түрын асуудалнуудые шиидхэлсэнэб.

Ноябрь һарада болохо Колхознигуудай бүхэсоюзна 3-дахи съезд колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проект баталан абахань. Энэнь ехэ һайшаалтай. Юуб гэхэдэ, шэнэ Устав дотор колхозно байгуулалтын саашадаа улам түргэнөөр хүгжэхэ зам тодорхойгоор заагдаһан байна бшуу. Иимэ һайхан Устав гартаа абахаяа байхадаа бүри оролдосотойгоор ажаллаха хүсэл түрэнэ. Энэ жэлдэ манай отарын хонишод 100 ехэ хонин бүриһөө 106 хурьга түлжүүлһэн байна.

С. Б. ЧОЙРОПОВ. Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой лугомелиоративна отрядай бригадирай орлогшо:

Саг гээшэмнай ажаллажа байхада гайхалтай түргэнөөр ошодог юм байна. Сагай үнгэрхэ бури ажабайдалнай һайжарна, шэнэ шэнэ эрилтэнүүд табигдана. Жэшээнь, манай Улан нютагта түрүүшын колхозууд тогтоһоор дүшөөд жэл үнгэршэбэ. Тэрэ үедэ ямаршье Устав үгы бэлэй. Хамтынгаа ажал бидэ өөһэдөө эмхидхэһэн, өөһэдөө шэнэ байдал зохёожо оробон байхабди.

Дайнай хойтохи жэлнүүдтэ Баргажан нютагаймнай арба гаран таряашад үндэр баян ургаса хуряажа, Социалис Ажалай Герой гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Би тэдэнэй тоодо оролсохо хуби заятай байһанби. Гүрэн түрэмнай ингэжэ юрын колхознигуудай ажал үндэрөөр сэгнээ бэлэй.

Мүнөө би лугомелиоративна отрядта хүдэлнэб. Отрядаймнай гэшүүд хаба шадал соогоо оролдожо, сабшалан нугануудаа һайжаруулжа байнхай. Ингэжэ нийтын малда тэжээл бэлдэхэ хэрэгтэ эхи табигдана.

Манай колхоз һүүлэй жэлнүүдтэ яһала хүгжөө. Артелиимнай гэшүүд колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проектые хамтын ажалай хуули мэтээр һайшаан угтаһан байна.

ГҮНЗЭГЫ ХУБИЛАЛТА

Үргэн арад зоной үмэнэ зүбшэн хэлсэгдэхээр табигдаһан колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проект халаа мүнөө үе сагай гайхамшагта документ болоно. Энэмнай колхозно худөө нютагта ажаһуудаг хүн бүхэниие, бүхы совет хүнүүдые ехээр һонирхуулба, баясуулба.

Энэ шухала документ дотор колхозно байгуулалтые бэхижүүлхэ талаар худөөгэй ажалшадай туйлаһан бүхы амжалтанууд согсолон баталдхагдажа, тэдэнэрэй саашанхи гэгээн тэрэлтэ зам—коммунизмда орохо зам тодорхойлогдобо гээшэ.

Ленинскэ кооперативна түсэбэй үндэһөөр манай республикада, аймагта колхозуудай эмхидхэгдэжэ захалһан сагһаа хойшо дүшөөд жэл үнгэрбэ. Тэрэнэй 35 жэлынь колхозой Жэшээтэ Уставай гуримаар үнгэрһэн байна. Энэ үедэ худөө нютагуудта агууехэ, гүнзэгы хубилалта болоо. Жэжэ, хүсэ багатай артельнүүдэй орондо олон һалбарита ажахытай, машина, техникээр хуяглагдаһан, олзо оршо ехэтэй худөө ажахын томо предприятинууд тогтонхой.

Колхозно байгуулалтын экономическа, соёл болбосоролой талаар бэхижэжэ, ургажа байһыень манай «Маяк» болон бусад колхозуудай жэшээ дээрэһээ харуулжа болохо байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхын урда тээхи жэлдэ «Маяк» колхозой һуури дээрэ гурбан жэжэ артель байһан юм. Эдэ гурбан ажахы адууһа малаар үсөөн, гүрэндэ мяха, һү, нооһо тон бага оруулдаг һэн. Ажал хүдэлмэринь гол түлөө мори унаагай, хүнүүдэй бар хүсөөр хэгдэдэг байгаа.

Үнгэрһэн гушаад жэлэй туршада энэ колхозой үхэр малай тоо 5 дахин, хонид—10 дахин, гахай — 8 дахин олошоржо, тэрэ үеынхитэй жэшэхэдэ арба дахин ехэ мяха, 15 дахин ехэ һү мүнөө үедэ гүрэндэ жэл соо худалдана. Колхозой мүнгэн олзо оршонь дээшэлжэ, нёдондо 1.235 мянган түхэригтэ хүрэһэн. Мүнөө колхозой таряалан, фермэнүүд дээрэ 42 трактор, 28 автомашина, элдэб зүйлэй 28 комбайн, 72 электромотор хүдэлгэгдэнэ. Энэ ехэ техникын хүсөөр газар таряалангайнь бүхы хүдэлмэри оньһожоруулагданхай. Колхозой отделени бүридэ клуб, һургуули, эмнэлгын пункт бии. Айл бүхэн газетэ, журнал олоор захижа абана, олонхи колхознигууд телевизортэй, радиоприёмнигтой байха юм. Мүн иимэрхүү хубилалтанууд аймагай бусад колхозуудта болоһон.

Илангаяа һүүлэй арбан жэлэй туршада колхозуудай экономико горитой хүгжөө. Энэ үедэ аймагай колхозуудта 12 мянган гектар шэнэ газар ашаглагдаа, шэниисын тарилга 19 мянган гектараар үргэдхэгдэжэ, жэлдэ 150 мянган центнер орооһо таряан ехээр абтадаг болонхой. Тэрэшэлэн хартаабха, овощ ехээр абтажа захалаа. Эдэ жэлнүүдтэ колхозуудтамнай 20 мянган дүрбэлжэн метр хэмжээнэй теплицэ шэнээр бүтээгдээ. Колхозуудай таряалан дээрэ ургаса ехэтэй горох, кукуруза, куузику гэхэ мэтэ ургамал таригдажа, адууһа малай ашаг шэмэ нилээд дээшэлһэн байна. Энээнэй ашаар мал ажалай продуктнууд гүрэндэ хэдэ дахин ехээр худалдагдадаг болонхой.

Колхозуудаймнай адууһа мал бүхыдөө типовой байраар хангагданхай. Үнеэдэй байрануудта тэжээл буйлуулха тухеэрэлгэнүүд олоор тодхогдонхой. 32 фермэдэ үнеэдэй байра оньһон аргаар сэбэрлэгдэнэ. Мүн ажахы бүхэндэ трактор, машинануудые заһабарилха мастерскоинууд тухеэрэгдэнхэй, автомашинын гараж, орооһо таряа, хартаабха хадагалха складууд баригданхай.

Һүүлэй хэдэхэн жэлэй туршада аймаг дотор соёлой 11 ордон, һургуулиин 7 байшан, пионернүүдэй хэдэн лагерь, амаралтын гэрнүүд гэхэ мэтэ баригдаа.

Аймагай артель бүхэндэ урагшаа һанаатай, ажалша бэрхэ механизаторнууд, малшад, худөө ажахын мэргэжэлтэд олошороо. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Н. Жамсаранова, Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон С. Сапунов, энэ колхозой кукурузашан Л. Малых, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тахяашан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат К. Сазонова, «Улаан-Оронго» колхозой комбайнер Д. Батуев мэтэ эдэбхитэй һайнаар ажалладаг хүнүүдээрээ бидэнэр омогорхонобди. Иимэ хүнүүд ажахы, бригада, фермэ бүхэндэ бии.

Худөө нютагуудтамнай ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ, дээдэ, дунда һургуулитай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд жэлһээ жэлдэ олон болоно. Колхозоймнай түрүүлэгшэнэр бултадаа дээдэ, дунда эрдэмтэй зон. Аймагай 12 колхоздо 18 агроном, 17 зоотехник, 35 ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд, 22 инженер, 12 экономист ажаллана. Эдэнэр үйлэдбэридэ шэнэ, түрүү юумэнүүдые, эрдэмэй туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдоно.

Тиигэжэ урдын ганса бэеэ хараһан таряашан, малшан зоной орондо нийтын баялигые арьбадхахые хүсэдэг, Эхэ орондоо үнэн сэхэ, ажал хэрэгтээ коммунис ёһоор хандадаг мүнөө үе сагай түрүү хүнүүд бии болонхой. Энэмнай худөөдэ болоһон гүнзэгы ехэ хубилалтануудые гэршэлжэ үгэнэ.

Колхозуудаймнай саашадаа дабшаха зам Жэшээтэ шэнэ Уставай проект дотор элеэр харагдана. Мүнөө үедэ энэ проекттэй танилсаагүй, тэрэнэй удхые ойлгоогүй хүн худөөдэ үгы гэжэ хэлэхэдэ болохо. Тэрэ хаа хаанагүй үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэжэ, үргэн нийтэ зондо дэмжэгдэһэн байна. Колхознигууд өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые олоор оруулжа, тэдэнэрэй хамтынгаа ажал саашадань бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ тушаа һанаа сэдьхэлээ табижа байһаниинь һайшаалтай.

Хамтын хэрэгэй түлөө һаналаа табиха гээшэ Октябриин хубисхалай ашаар урган гараһан совет таряашадай шэнжэ шанар мүн. Тэдэнэр даадаг бүхы ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандахаһаа гадна, өөрынгөө түрэл нютагай, аймагай, республикын, гүрэнэйнгөө түлөө һаналаа табижа ябадаг һайн һайхан заншалтай юм.

Худөөгэй ажалшан зоной энэ амжалтада коммунистнуудай, комсомолшуудай, эдэбхитэдэй үүргэ айхабтар ехэ. Колхозуудые бэхижүүлэн хүгжөөхэ бүхы жэлнүүдтэ эдэнэр түрүүлжэ, эгээл бэрхэшээлтэй газарта хүдэлжэ ябаа. Мүнөө манай аймагай колхозуудта 675 коммунист, 492 комсомолшууд үдэр бүри эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулна. Колхоз бүхэндэ партийна эхин организаци бии, 10 колхоздо партийна комитет байгуулагданхай.

Колхознигуудта партиин зүгһөө ехэ анхарал табижа байһанда харюу болгон, манай аймагай худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Колхознигуудай бүхэсоюзна 3-дахи съездые, манай ашата багша В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахые оролдоно.

Н. ИРИНЧЕЕВ,
КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой нэгэдэхи секретарь.

ПУБЛИЦИСТИКЭ — Г. ЧИМИ[...]

ХАМАГЫЕ ИЛАГША ХҮ[...]

Баян-Улаан хадын зүүн хажуугаар Бар голые зубшаад, мүн Баруун ба Зүүн-Хүндыдэ бэе бэеһээ тээ холо хотон айлнууд өөһэд өөһэдынгөө буусада шэбээлээд, үбэлэй сагта гэртэһээ гарангүй, һалхи шуурганай эшхэрхые шагнан, үмсынгөө үсөөн тэды малдаа һанаагаа табидаг, хабар, зундаа хээрэ талада баһал мүр мүрөө харан, өөһэдынгөө десятиные талхижа, намартаа ургаа болоһон юумэеэ һахы һалаг боложо тухашардаг бэлэй.

Тэрэ холын хорёод гаран онуудта манай Түгнэ нютагай хүн зоной байдал хэды таруушье һаань, тэдэнэй өөһэд өөһэдынгөө хубиин хэрэгээр һамаардагшье һаань, шэнэ ёһоной байдал айл бүхэнэй үүдэ тоншожо захалаа бэлэй. Үгытэйшүүлэй бүлгэм эмхидхэгдэдэг, суглаа хуряал зарлагдадаг, тиигэжэ худөөгэй нэгэ ууҗам гэртэ тортогтой дэнгэй гэрэлдэ һүни орой болотор хөөрэлдөөн болодог, ороной түб газарһаа, Буряадай бусад нютагһаа шэнэ сагай байдал тухай мэдээн соносхогдодог байгаа.

Энэ үедэ нютагай баяшуул үгытэй ядуушуулай зоболон дээрэ суглуулһан баян зөөриеэ бүтэн үлөөхын тулада арга мэхээ гаргажа, харанхы, һүүдэр бэдэржэ, иишэ тиишээ һүндэлнэ. Тэдэнэрэй өөһэдынгөө зэсэые тухайлаад, үдэрөө тооложо, хоро үһөөгөөр орьёлон галзууржа байһан үе. Хэдыш хорло, хэдыш хара мэхэ гарга—худөөгэй баяшуулай засаг алдууржа, тэдэнэр өөһэдөө Совет засагай үмэнэһөө усадхагдаа бэлэй. Агуу багша Ленинэй захяа заабаряар худөө нютагтамнай үргэн дэлисэтэйгээр хамтын ажахы тогтоогдожо захалба. Түгнын хойморой таруу зайдуу, үгытэй ядуу байдалтай Барай адагай, Баруун, Зүүн-Хүндын үсөөхэн урхэтэ айлнууд хамтаржа, Хушуун-Үзүүр тосхондо анха түрүүшын колхоз тогтоогдоо һэн. Дунда шадалтаниие колхоздо оруулха хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдаба. Гэбэшье нюдарган баяшуулай, лама санаартанай нүлөөндэ орожо, хамтын ажахыда орожо үгэдэггүй үмсын ажалтан бии байгаа.

Даляа хүсөөгүй дальбараахан
Дабаагаа хайшан гээд
дабаха юм даа.
Дандаа нэгэдээгүй үмсын ажалтан
Дахяад хайшан гээд
дэгжэхэ юм даа,—

гэһэн дуунай дуулагдадагые манай нютагай ахамад наһатан мүнөөшье болотор мартаагүй байха.

Ингэжэ ангиин тэмсэл соо түрэл Буряад нютагтамнай колхозой хүдэлөөн илажа, хаа хаанагүй шэнэ байдалай шэнжэ үзэгдэжэ захалһан түүхэтэй.

1935 он. Худөө ажахын артелиин Жэшээтэ Уставые баталан абалга, худөө ажахын үйлэдбэриие оньһон техникээр хангалга, энэ зорилгоор МТС-үүдые тогтоолго—колхозно байгуулалтын саашанхи хүгжэлтын шатанууд мүн болоно.

Шадалаар багахан, жэжэхэн ажахынууд нэгэдэжэ, ехэхэн хэмжээтэй газар элдүүрилдэг, олон мал үсхэдэг болобо. Энэ үедэ агроном, зоотехник мэргэжэлтэн олошоржо, сортовой үрэһэтэй болохо хэрэг, малай үүлтэр һайжаруулха хэрэг эрхилэгдээ һэн. Хамтын оролдосото ажал, нийтэ зоной үүсхэл гайхамшагта үрэ дүн харуулаа. Манай Мухар-Шэбэрэй аймагай колхозууд 1940 ондо Худөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хүгжэлтынгөө үндэр туйлалтые үргэнөөр харуулха эрхэ олоһон байгаа, теэд фашис булимтарагшадай үүдхэһэн харата муухай дайн совет арадай амгалан ажалда һаад ушаруулаа.

Энэшье хатуу шалгалтые колхозно таряашад нэрэтэй түрэтэйгөөр дабажа гараа бэлэй. Худөө нютагта дандаа үбгэд, үхибүүд, эхэнэрнүүд үлөөшье һаа, фронт дээрэхи илалтые шэрээлсэн, ара тылдэ ажал хүдэлмэреэ ядамаргүй хээд, Эхэ орондоо орооһо таряа, мяха, тоһо үгэхэ үялгаяа жэншэдгүй бэелүүлһэн байна.

Харатан дайсанай дарагдаһан, Илалтын баяр баясхаланта мэдээсэл дуулаһанаа һананаб. Хүнүүд хэды ехээр омогорхоһон, урмашаһан байгааб. Тиин шэнэ хүсэ зангидан, дайнай хойшолонгые усадхахын түлөө үргэн олон колхознигуудай шанга тэмсэл ябажа эхилээ бэлэйл.

Худөө ажахые хүгжөөхэ асуудалаар манай партиин Центральна Комитедэй олон тоото шиидхэбэринүүд колхозно таряашад, малшадые хэды ехээр зоригжуулаа, баясуулааб!

Эдэ бүгэдын үрэ дүн мүнөө эли тодо харагдаад байна. Түгнын талада ажал хүдэлмэреэрээ урдалһан, хүн зоноо жаргуулһан, олзо доходоо миллион түхэригһөө холо халяаһан «Знамя Ленина» колхоз оршоно.

Түгнын хойморто нэрэеэ
нэрлүүлһэн
Түрэлхи колхознай түбхинэн
жарганхай,
Түсэбтэ даабаряа жэл бүри
үлүүлэн,
Түрүү ябагшадай зэргэдэ
жагсанхай.
Артелиинхид батаар
Адханхайлди гартаа
Агуу Ленинэй туг—
Алдар солотой туг,
Ажалай, үнэнэй,
Амжалтын Улаан туг!
Таряамнай халюураад, захагүй
үргэн лэ,
Тамирнай, хүсэмнай найдамтай
бата лэ.
Талаяа бүрхөөһэн адуу мал
баян лэ,
Татая аялгаяа, хүхюун дуу татая!
Артелиинхид батаар
Адханхайлди гартаа
Агуу Ленинэй туг—
Алдар солотой туг,
Ажалай, үнэнэй,
Амжалтын Улаан туг!—

гэжэ артелиин гэшүүд омог баяртайгаар, хүхюун дорюунаар нютагайнгаа жабхаланта дуунай аялга хангюурдана.

Теэд нютагаархимнай ингэжэ дуу дуулалдаха гүйсэд дүүрэн эрхэтэй. Һүүлэй арбаад жэлдэ «Знамя Ленина» колхоз гайхамшагта хүгжэлтэ туйлажа, гансахан Мухар-Шэбэрэйнгээ аймаг соо бэшэ, мүн бүхы республика соогоо түрүү ажахы болон ургаа. Жэл бүри таряа талха, һү, мяха, нооһо гүрэндөө тушааха түсэбөө дүүргэдэг, тарлан ажалай, мүн адууһа малай ашаг шэмые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байдаг.

Бури һаяхан нютагаараа ябахадаа, колхозой түрүүлэгшэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Цырен Семёнович Семёновтой хөөрэлдэһэн, нютаг зонноймнай, колхознигуудай эды амжалтын эшэ үндэһэн юун болоноб гэжэ асууһан хүм.

—Хамта зоной һайхан сэдьхэлһээ оролдожо хэһэн ажал гээшэ заха хизааргүй ехэ хүсэн болоно,—гэжэ Цырен Семёнович эхилээ һэн. «Эбтэй шаазгайнууд элеэ баридаг» гэһэн оньһон үгэ буряад зоной дунда үни холоһоо хойшо хэлсэгдэдэг байгаа. Имагтал Совет засагай үедэ энэ оньһон үгэ гүйсэд дүүрэн, үндэр ехэ [...]

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгын үргэлжэ[...]

социалис оронуудай улам бата жагсаалтай байхада, коммунистнуудай национальна отрядуудай бата нэгэдэлтэй байхадань лэ, бидэнэр булигдашагүй ехэ хүсэтэй байхабди.

Чехословакида болоһон үйлэ хэрэгүүдһээ бидэнэр, бүхы коммунистнуудай абаха эгээл шухала һургаалнууд иимэ байна.

Нүхэд! Совет-чехословак хэлсээнэй үрэ дүн хадаа манай оронуудай, бүхы социалис нэгэдэлтэ оронуудай улам бата жагсаалтай боложо байһанай үшөө нэгэ гэршэ, социализм болон коммунизмын түлөө агууехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада империализмда эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа бүхы революционно хүсэнүүдэй нэгэдэхэ гэжэ улам ехээр эрмэлзэдэг болоһоной үшөө нэгэ баримта мүн. Энэ эрмэлзэл Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөн дээрэ эли тодоор харагдаа һэн.

Тус Зүблөөн бүхы дэлхэй дээрэ революционно тэмсэлдээ шэнэ илалтануудые туйлаха һайн арга нүхэсэл бии болгоо. Зүгөөр эдэ нүхэсэлнүүдые эрхим һайнаар ашаглахын тулада эдэбхитэй ехэ ажал хэрэгтэй. Советскэ Союзай Коммунис парти тухай хэлэхэ болоо һаа, бидэнэр энэ хэрэгтэ хүсэ шадалаа хэзээшье гамнахагүйбди.

Манай парти, манай гүрэн дэлхэйн шэнэ дайнай аюулые зайсуулхын түлөө, империалистнуудай булимтархы түсэбүүдые буруутуулхын түлөө эбсэлгүй шанга тэмсэл саашадаашье ябуулжа байха.

Бидэнэр эб найрамдалай, демократиин болон социализмын түлөө тэмсэлшэдтэ, уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй болон национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ хабаадалсагша нүхэдтөө, аха дүүнэртээ үргэн ехэ туһаламжа, дэмжэлгэ саашадаашье үзүүлжэ байхабди.

Социалис гүрэнүүдэй бата жагсаалые, һүр хүсыень али бүхы талаар саашадань бэхижүүлхэдэ туһалха гээшэ манай саг үргэлжын гол шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ бидэ тоолонобди.

Экономическа талаар туһалалсалгын Соведэй XXIII түсхай сессиин шиидхэбэринүүдые болото дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ мүнөө үедэ онсо ехэ удха шанартай. Энэ хадаа үни удаан саг соо социализмын оронуудай хоорондохи элдэб янзын экономическа холбоое улам гүнзэгырүүлхэ, ажал хүдэлмэриин уласхоорондын социалис хубаариин булюу талыень орон бүхэнэй, бүхы нэгэдэлэй аша туһада гүйсэд дүүрэнээр ашаглаха арга олгохо байна. Энэ хүнгэн зорилго бэшэ. Гэбэшье тэрэнэй хамтын хүсөөр бэелүүлэгдэхэдэ, бидэнэр асари ехэ алхам урагшаа хэхэбди.

Мүн социализмын оронуудай политическэ талаар харилсаагые саашадань хүгжөөхэ гээшэ улам ехэ удха шанартай боложо байна. Энэ талаар яһала ехэ, һайн дүй дүршэл олдонхой. Гэбэшье шиидхэгдээгүй асуудалнууд эндэ олон. Политическэ талаар харилсалга, политическэ [...] ябуулгаяа тааралдуулга саашадаа бүри аша үрэ ехэтэй, саг үргэлжын шанартай болохо ёһотой гэжэ ажабайдал харуулна. Энэ асуудалые шиидхэхын тулада зохихо эмхидхэлэй формо олохо ёһотойбди.

Бидэнэр бүхы социалис оронуудтай хани харилсаагаа илгадгүй бэхижүүлхые эрмэлзэнэбди.

Хитадтай харилсаамнай ямар гээшэб гэжэ таанадые һонирхуулжа байна ёһотой. Тиимэһээ энэ асуудалда нэгэ бага тогтохом.

Эгээ орёо хэсүү үедэшье, совет-хитад харилсаанай эгээл ехээр муудаһан үедэшье манай парти, манай гүрэн Хитадай Арадай Республика тушаа эли тодо, нэгэл шэглэлтэ политическэ хараа шутам хододоо баримталдаг байгаа гэжэ таанар һайн мэдэнэт. Энэ хараа шугамнай мэдээжэ. Гүрэнэйнгөө ашаг туһые хамгаалха, Совет ороной аюулгүй байдал хангахын тула эрид шиидэнги хэмжээнүүдые абаха зуураа, бидэнэр хододоо тон тэсэмгэй, даруу түбшэн байгаабди. Үзэл сурталай, мүн дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй стратеги болон тактикын асуудалнуудаар, жагсаалаа бэхижүүлхэ тухай марксистско-ленинскэ үзэл бодол эрид шууд баримталха зуураа, бидэнэр КНР-тэй арсалдаагаа гуримшуулха, холбоо харилсаа үргэдхэхэ гэжэ хододоо оролдодог байгаабди. Энэ хадаа манай хоёр оронойшье, бүхы дэлхэйн бүхы революционно, империализмда эсэргүү хүсэнүүдэйшье аша туһада тааралдаха байгаа.

Эгээл тиимэһээ бидэнэр КНР-тэй хэзээдэшье хэлсээ хэхээр хододоо үнэхөөрөө бэлэн байжа, СССР Хитад хоёрой арадуудай холын харата ашаг туһые харада абажа, мүн СССР КНР хоёрой хоорондохи арсалдаата асуудалнууд гансал хэлсээнэй хүсөөр шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ тоолодог байһан дээрэһээ зохихо дурадхалнуудые нэгэтэ бэшэ оруулһан байнабди.

КПСС-эй ЦК болон Советскэ правительство КНР-тэй харилсаагаа һайжаруулхын, совет-хитад хани барисаае һэргээхэ зам нээхын тулада али бүхы хэмжээнүүдые бэелүүлнэ. Үнгэрэгшэ һарада нүхэр А. Н. Косыгин түрүүтэй совет делегаци нүхэр Чжо Энь-лай болон Хитадай правительствын бусад гэшүүдэй хоорондо манай үүсхэлээр Пекиндэ уулзалта болоо гэжэ таанар мэдэнэт. Хоёр гүрэнэй хоорондын харилсаанай зарим асуудалнууд энэ уулзалтын үедэ зүбшэгдөө. Һүүлээрнь албан ёһоной бэшэг абалсажа, һанамжаа андалдаһан байгаабди. Харин мүнөө хоёр талын правительственна делегацинуудай хэлсээн Пекиндэ эхилээд байна гэжэ мэдэнэт. Энэ хэлсээнэй үедэ асуудалнууд зүйтэй зүбөөр, болото байдалһаа дулдыдан зүбшэгдэхэ бэзэ гэжэ КПСС-эй ЦК, Советскэ правительство найдаха байна.

Советскэ Союз хамаг асуудалнуудые һайн тээшэнь шиидхэхые эрмэлзэнэ. Хилын асуудалнууд болон СССР КНР хоёрой хоорондын бусад асуудалнууд тэгшэ эрхын, бэе бэеэ хүндэлэлсэлгын, хоёр ороной аша туһые харадаа абаһанай үндэһөөр, үнэн зүбөөр шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ бидэнэр тоолонобди. Хэрбээ хитад талаһаа мүн тиимэ һайн эрмэлзэлэй гаргагдаа һаань, һайн үрэ дүн туйлагдажа болохо байна.

Социализмын оронуудай жагсаалһаа, дэлхэйн оршондо хэр зэргэ нэгэн нийтэ ябуулга эрхилжэ байһанһаань уласхоорондын юрэнхы байдал нилээд ехээр дулдыдадаг, хүн түрэлтэнэй һанаа зобоожо байгаа асуудалнуудые шиидхэлгэ дулдыдадаг гэжэ манай парти хододоо онсолон тэмдэглэдэг. Социализмын оронуудай дайшалхы холбооной улам бата байха бүри бүхы дэлхэйн эб найрамдалай болон түрүү хүгжэлтын хүсэнүүд найдамтай батаар тэмсэнэ, мүн империалистнуудай булимтархы политикада хаа хаанагүй эрхэ сүлөөтэ арадуудай үгэжэ байгаа харюунь шангадана. Энэнь вьетнам арадай хэжэ байгаа баатарлиг тэмсэлэй жэшээ дээрэ илангаяа элеэр харагдана. Имагтал СССР болон бусад социалис оронуудай зүгһөө али бүхы янзын туһаламжа, дэмжэлтын үзүүлэгдэһэнэй ашаар лэ Вьетнамай патриодууд дайсадтай тэмсэхэдээ элитэ ехэ илалтануудые туйлана. Энэ ушарые һаяхан Москва ерэхэдээ вьетнам нүхэд дахин гэршэлһэн байна. США-гай империализмын Вьетнамда үйлэдэжэ байгаа балмад ябуулгань ямаршье амжалта туйлахагүй гэжэ мүнөө бүхы дэлхэйдэ эли болонхой. Энээниие Америкын арад зоншье улам элеэр ойлгожо байна. Вьетнамда эсэргүү булимтаралгые болюулха гэһэн эрилтэтэй тэмсэлдэ улам олон хүнүүд хабаадана гэжэ һүүлэй үдэрнүүдтэ харагдаа.

Мүн араб оронуудай арадууд империалис булимтарагшадай хорото ябуулгануудта эсэргүүсэн тэмсэһээр. Бидэнэр тэдээнтэй үнэн зүрхэнэй хани халуун барисаатайбди. Советскэ Союз болон бусад социалис гүрэнүүд тэдэнэй бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлые, сүлөөтэ хүгжэлтын замаар дабшаха эрхые, Израилиин доботолгын хойшолонгуудые усадхахын түлөө тэмсэлые эдэбхитэйгээр дэмжэнэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи булимтархы ябуулгые үгы болгохо, манай түби дэлхэйн энэ буланда бата бэхи эб найрамдал тогтоохые эб найрамдалда дуратай бүхы арадууд эрижэ байна.

Европодо бата бэхи эб найрамдал тогтоохо, Европын бүхы гүрэнүүдэй хоорондо эбэй ёһоной харилсаа холбоо байгуулха гээшэ Европын бусад социалис оронуудтал адли СССР Чехословаки хоёройшье гадаадын политикада гол һуури эзэлжэ байна.

Европодо хамтаараа аюулгүй байдал тогтоохо тухай асуудалые бидэнэрэй нэтэрүү шангаар ходо табижа байһамнай тушаан болоһон хэрэг бэшэ. Энэ хадаа хүнүүдэй дура татаха гэһэн урла лозунг бэшэ. Европын, мүн гансашье Европын бэшэ, олон [...]

[К]ОЛХОЗОЙ УСТАВАЙ АШААР

[Х]ҮШЭН ЖЭЛЭЙ ҮНДЭРҺӨӨ

...та нютагта түрүү... тогтоһон сагһаа ...ед жэл үнгэрбэ. Энэ ...ройһоо хэһэн ажалаа ... саашадаа хэхэ, бү... обёорходо зүр... ...олхоор байдаг.

...ри эртэ бодожо, кол... гудамжаар ябахадаа ... автомашинада ...мэ, бригаданууд дээ... ...эхэдөө, ухаан бодол... ...н ородог, хамтын ... хүсэн элеэр хараг...

... центртэ ерэбэл, ...ан дурьетнай та... музей хаража, ко... ...тэй танилсажа боло... ...айханай бүлгэм, дра... ...а гимнастикын кру... ажал хаража баяса... ...ай хойто захаар дун... ...н шулуун байшан... ...аха. Энэмнай колхо... бүтээгдэнхэй. Арте... ...адай үхибүүдэй ту... эдеэлжэ, хубсалжа ...нат түхеэрэгдэнхэй. ...арха гэбэл, гостини... ...еалхэ гэхэдэ — сто... ...эй. Колхозой бүхы ...данууд электрын ... хангагданхай, теле... ...гдонхой. Айл бү... ...ой мотоцикл, телеви... мүнөө үе сагай ...нүүд байха. Ном ...гүй хүн нютагтам... ...й, бүлэ бүхэн газе... ...удые олоор захи... ...ой. Мүн больница, ... почто гэхэ мэтэ ...ай зургаанууд кол... ...эрилтэ хангадаг.

...алта бидэнэртэ бэ... ...йлагдаагүй. Эдэ бү... В. И. Ленинһээ, Агуу... ...һаа эхитэй, 34 жэлэй урда тээ баталан эдтаһан хүдөө ажахын артелиин Уставтай нягта холбоотой.

Теэд хойшодоо дабшаха замнай, ерээдүймнай һуудал байдал колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай удхаһаа элеэр харагдана. Колхозой үйлэдбэри хүсэдөөр оньһожоруулагдажа, колхознигуудай ажал хүдэлмэри эрдэм ухаанай, техникын хүсөөр эрхилэгдэжэ, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлнэ. Эдэ бүгэдын ашаар колхозоймнай үйлэдбэри индустриальна шэнжэ түхэлтэй болоно, колхознигуудай һуудал байдал хото городойхиһоо дутуугүй болоно эхилээ.

Энэмнай холын хэрэг бэшэ, харин мүнөөдэрһөө бэелүүлжэ захалха юумэн болоно. Жэшээнь, манай колхозой центр шэнээр, хото городой түхэлтэйгөөр баригдажа захалхань. Мүнөө энэ ерээдүйн центрэй проект зохёогдоод байна. Тэрэнэй ёһоор, колхозой гэшүүдтэ хоёр дабхар гэрнүүд табигдаха, айл бүхэнэй гэр халуун уһаар дулаасуулагдаха, гэр бүхэнлэ уһан оруулагдаха жэшээтэй. Тосхониемнай соёлой ордон шэмэглэхэ, худалдаа наймаанай зэргэлээ магазинууд бодохо, хүүгэдэй ясли, саадуул зохидоор түхеэрэгдэхэ юм.

Гэхэтэй хамта үйлэдбэриин ехэ барилга хэгдэхэ. Мүнөө үедэ 400 үнеэдэй байха хүсэд оньһожоруулагдамал байранууд бүтээгдэжэ, энэ жэлэй һүүл багта ашаглалгада оруулагдаха хараатай. Мүн гахай, үхэр шахаха байранууд баригдаха.

Колхознигуудай 3-дахи бүхэсоюзна съездээр баталагдан абтаха шэнэ Устав мүнөө үе сагай, ерээдүйн эдэ бүхы эрилтэнүүдые хангажа шадахаар зохёогдонхой гэжэ олон тоото суглаанууд дээгүүр хүнүүд мэдүүлнэ. Тиихэ зуураа колхознигууд Уставай бүри тодорхой, нютаг нютагай эрхэ байдалда зохихо байхынь тула өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулна.

Хамтынгаа ажахые саашадань хурданаар хүгжөөхэ арга боломжонууд дүүрэн бии. Колхозоймнай партийна организацида 144 коммунист хүдэлнэ, 60 комсомолшууд ажаллана. Энэмнай айхабтар ехэ хүсэн гээшэ. Мүн ажалша бэрхэ түрүүшүүл, эдэбхитэд олон.

Һаалишад Владимир Гомбоев, Екатерина Чимитова, Нина Черниговская, хонишод Даба Лэнхобоева, Николай Цынгуев, механизатор Николай Дурхеев, Иван Суслов, луговодууд Амагалан Балаганов, Николай Мордвин, Гомбо Аюшеев болон бусад түрүү зоноороо омогорхонобди. Эдэнэр лэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, үйлэдбэридэ шэнэ, түрүү аргануудые нэбтэрүүлжэ, бултанда жэшээ харуулна.

Урдаа табигдаһан зорилгонуудаа бэелүүлхэ мүнгэ, зоориншье байха. Адууһа малай тоо олошоржо, ашаг шэмэнь дээшэлжэ, хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса жэлһээ жэлдэ ехэ болоно. Энээнэй ашаар үнгэрэгшэ жэлдэ колхознай 1.200 мянган түхэригэй мүнгэн олзо оруулһан байха юм. Гансахан энэ жэлдэ трактор, машинануудые 34 мянган түхэригтэ худалдажа абагдаа.

Хото хүдөө хоёрой илгаае усадхаха, бүхы ажал ехэтэй хүдэлмэрээ оньһожоруулха, хүнүүдэй эрдэм болбосоролые улам өөдэнь ургэхэ гээшэ маанадай мүнөөдэрэй дайшалхы хэрэг мүн.

А. ЧИМИТЦЫРЕНОВ,
Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Сэлэнгэ.

[Н]АЙДАМТАЙ ХАЛААН БИИ

...колхозоймнай залуу... ...лгын үедэ хонишод... гэжэ шиидэээд, ай... ...ы комсомолшуудые ...обаадалсахаар урла... ...эжэ тон харюусал... 55 хүбүүд, басагад ...оо һэн.

...комсомол-залуушуулда ... найман отара даал... отарануудта ахалаг... ...оор комсомолшууд ...данова. Владимир ..., Сергей Дабаев бо... ...элжэ, ажалдаа эр... ...нуудые туйлаһан ...эдэ олохон залуу... эсэгэнэрэйнгээ хэжэ ...е халан абажа, түл... ...дэ хамһалсаа. Жэ... ...й хонишон, Социа... Герой Гомбо-Сурун Цыремпиловада тэрэ... ...ржо хүбүүниинь ту... Мүн Володя Цырето... ...һалсаһан байна.

... колхозоймнай хони... ...лгануудаа бэелүүл... ехэ амжалта туйлаа. ...н отарада хонин ...ган түлжүүлэгдээ ...залуушуулай хубита бии. Юуб гэхэдэ, нёдондо отарануудта 26 комсомол, залуушуул хүдэлһэн байна.

Тиихэдэ залуушуулай дунда бэрхэ һаалишад, механизаторнууд олон. Колхоз доторнай комсомол-залуушуулай һаалиин гүүртэ бии юм. Эндэ комсомолшууд Л. Иванова, С. Лубсанова, Ц-Д. Дармаева, Г. Шагдурова болон бусад хүдэлдэг. Тиихэдэ залуу һаалишад М. Аюшеева, Г. Буянтуева гэгшэд эрхим ажалаараа суурханхай. Залуу механизаторнууд Б. Цыденов, Ц. Цыреторов, Н. Бадмажапов болон бусад нютаг соогоо эрхим ажалаараа хүндэтэй болонхой.

Залуушуулаймнай дунда арбан жэлэй һургуули дүүргээд, түрэл колхоздоо өөрынгөө дураар үлэһэн хүбүүд, басагад олон.

Колхозоймнай залуушуул ажаллахадаашье, амархадаашье дүрбэн тэгшэ. Нёдондо залуушуулнай соёлой байшангай дэргэдэ уран һайханай бүлгэм эмхидхэн, арадай хүгжэмэй инструментнүүдһээ бүридэһэн оркестр байгуулһан юм. Мүнөө комсомолшууд сүлөө сагтаа малшадай урда концертнүүдые харуулдаг. Энэ хэрэгые комсомолка Сэндэмэ Аюшеева ударидадаг. Харин тракторист Сергей Лубсанов спортдо дуратайшуулые хүтэлбэрилжэ, элдэб олон мүрысөөндэ хабаадуулан, колхозойнгоо алдар нэрэ ургэдэг.

Эдэ бүхы эдэбхи үүсхэлыемнай колхозой правлени ходо һайшаан дэмжэжэ, манда туһалдаг. Энэнь ехэл һайшаалтай. Тиимэһээ залуушуул бүри һайнаар ажаллажа, колхозойнгоо зөөри арьбадхалсахые оролдоно.

Мүнөө колхозоймнай гэшүүд артелиин Жэшээтэ Уставай проектые зүбшэн хэлсэжэ, һанамжа дурадхалнуудаа оруулаа. Бидэ, залуушуул шэнэ Уставай проектые һонирхон хэлсээбди. Бидэнэр һонирхохол ёһотойбди. Юуб гэхэдэ, артелиимнай саашанхи амжалтанууд манай гарта ха юм. Бидэнэр эхэ, эсэгэнэрэйнгээ хэжэ ябаһан ажал халан абажа, ургэлжэлүүлхэ уялгатайбди.

А. ЧОИМБОЛОВ,
Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой комсомолой организациин секретарь.

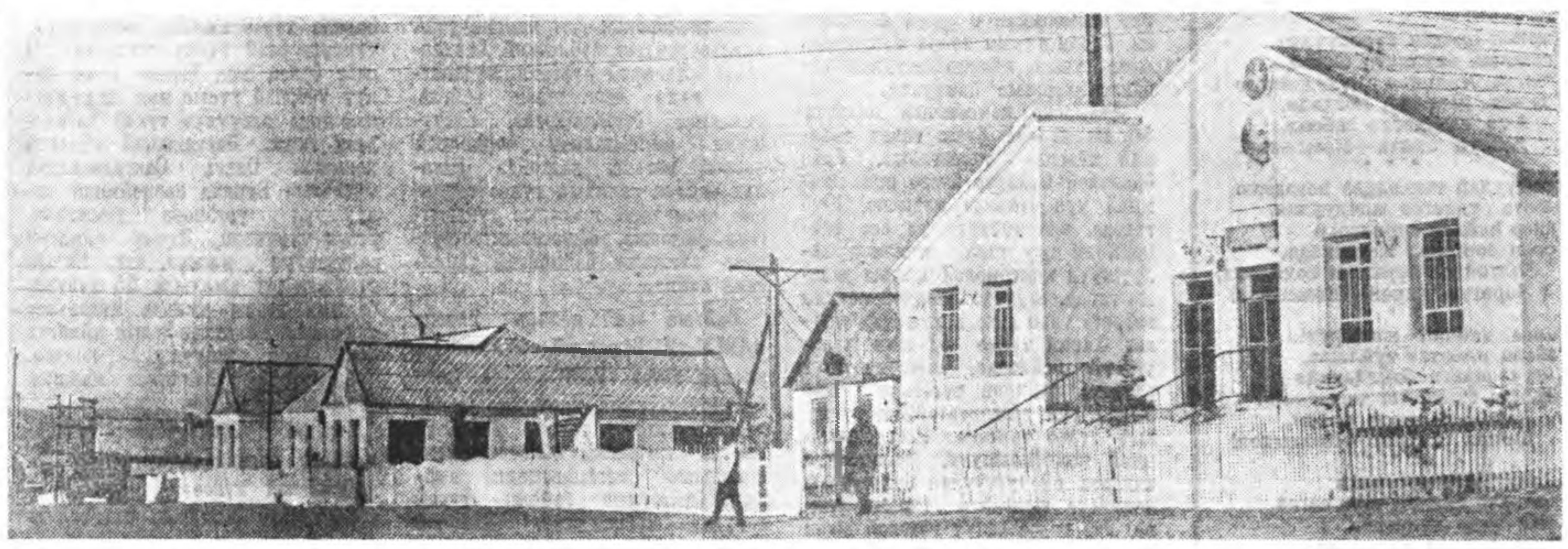

Мүнөө үеын колхозуудай түб тосхонууд болбосон түхэлтэй, хот о городуудһаа дутуугүй һайхан боложо байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой соёлой байшан, колхознигуудай гэр.

Э. БРЮХАНЕНКЫН фото.

Талын эзэн

Үнгэрэгшэ зунай эхеэр һэн. Аяар хоёр һара шахуу дуһалшье бороо ороогүй, үдэрһөө үдэртэ шатама халуун наранда шаруулжа, хубхай хуурай һалхинда үлеэлгэжэ, ургамал ногоон галдуулһандал шарлаад, газарай хүрьһэн зарим тээгүүрээ хаха ганташоод байба. Тэнгэриин хаяагаар баглагар сагаан хүбэн үүлэнүүд няалдашаһандал, хүдэлнэшьегүй. Ой модон, хада гүбээнүүдэй оройгоор түймэрэй утаан юм гү, униартана.

Байсан Тугутов үглөөгүүр хонидоо эртэ гаргажа адуулһан аад, тээ үдэ багта тэдэнээ уһалха гэжэ дооро голдо оруулба. Теэд хонидынь уһа ёһоор уунагүй. Зариманиинь дурата дурагүй хушуугаа уһанда хүргөөд лэ гарашана. Харин олонхинь горхоной эрьедэ миил хургажа, тархяа дороо хээд лэ хүбхэр хүбхэр уухилалдажа байнад.

«Зай, эдэ барһадни бэлшээриингээ ногоондо саданагүй гээшэл даа. Яаха болооб? Эндэхи дүтүүр байһан бэлшээридэ хуу ябааб, хонидой олжо эдихэ мүртэй ногоон үгы. Нэгэл арганиинь бэдэрхэ саг ерээл даа» гэжэ хонишон бодолгото болон зогсоно. Тэнгэриин шарай адагалхаданьшье үнөөхил тугаарай байгша хүбхэгэр сагаан үүлэнүүдынь байраһаа хүдэлнэгүй, бороо орохо хэбэршьегүй.

Тиигэһээр байтар баруун тээһээ мотоциклай абяан түршэгэнөөд, колхозойнь главна зоотехник Анна Маковеева гүйлгэжэ ерэбэ.

— Анна Ивановна, «һайн хүн — һанаагаар» гэжэ ехэл хэрэгтэй хүмни оороо хүрэжэ ерэбэлта,—гээд хонишон мэндэшэлэлсэхэ зуураа хэлэнэ.

— Зай, хэр һайн байнабибди, Байсан Бадмацыренович? Хонидтнай яһала таргалжа байгаа ха юм,—гэжэ главна зоотехнигынь хонид соогуурнь ябажа хараад хэлэнэ.

— Ехэшье һайн гэжэрхихэ юумэн хоморхон даа. Хонидоймнай бэлшэхэ газар һалаа. Ондоо газаршэ зоохэл болоо хабди,—гэжэ Байсан Тугутов тамхяа носоожо хэлэнэ.

Теэд хаана ошохобта? Хойшоо Хёлгын эрье тээшэ абаашахаа гэхэдэ, тэндэ хурьгадай, түлгэнүүдэймнай хэдэн отара байна, тэдэниие турижэ болохогүй.

— Үгы, би тиишэ ошохоёо һананагүйб. Энээхэн урдахи Хужартын хада руу зөөгөө һаа ямар ааб гэжэ бодооноб. Ой модонойнь заха, хүнхэр жалганууд соогуурнь хонидой эдихэ ногоон биил даа.

— Ой модон соогуур хонидтнай таража үты болошохогүй гү?

— Һайнаар хараад байхада юундэ үгы болохо һэм. Бидэ хонидоо ойдо оруулхашьегүйбди. Ноохоёо гээжэ болохо бшуу.

— Тиигээл һаа, ошыт даа. Мүнөөдэртэнь хүнүүдые эльгээжэ, тэндэтнай хорёо, далабша сарай барюулхабди...

Гэр байраһаа холо, зонһоо таһархай газарта байрлажа, хонидые адуулжа зуһахань тиимэшье бэлэн бэшэ байгаа. Халтад гэбэл хонидынь ой модон соо орожо, үгы болошохоёо һанаха. Эдинсэ ногоотойшье һаа, газарынь уйтан, ходол нюдоо һалгаангүй хаража байгаагүйдэ аргагүй һэн. Тиигэжэ бүхэли зундаа оролдожо адуулһанайнгаа ашаар ган гасуур байбашье һаань, хонидоо һайнаар таргалуулжа, хүсэ ехээр абхуулжа шадаа.

Нэгэтэ намаршаг тээ сугтаа хүдэлдэг залуу хонишониинь үдэшэлэн адуулгаһаа ерээд ингэжэ хэлэбэ:

— Байсан Бадмацыренович, энэ хүршэ Ламажап Сакьяевтан хонидоо сабшалан соо оруулаад адуулжа байнал. Правлениһээ зүбшөөл абаад, тиигэнэ гээшэ гү? Бидэнэйшье хонидоо сабшаланда оруулжа садхаагаад абахадамнай яадаг юм? Хадын бэлшээреэр зайхань хашартай болошоо.

— Нүхэр, юу хэлээ гээшэбши, тиигэжэ болохогүйл. Үбэлдөө малдаа юугээ эдюулхэбибди! Хонидые нэгэ садхаахын тула сабшалан гэшхүүлхэ гээшэмнай гэмтэ хэрэг. Ламажап Сакьяев зорюута хонидоо тэндэ оруулһан байхагүй, правленишье зүбшөөл үгөөгүй. Магад бага үхибүүд хонидынь адуулжа байһаар алдажал оруулжа болоо,—гэжэ тэрэ нүхэртөө ойлгуулжа үгэбэ.

Энэмнай анханһаа сэхэл гэхэдэ сэхэ, нэгэ годирхой зангүй, үлүү юумэ абаха, эдихэһээ байха, өөрынгөө хубитые үгэжэрхёод өөрөө һула һууха хүн гээшэ гэжэ Дунда-Хэрээтэ нютагайнь зон тэрээн тухай хэлсэдэг. Нээрээшье энэ хүн бүхы наһан соогоо энэ ажал хүндэ, тэрэнь хүнгэн гэжэ нэгэтэшье шэлэжэ һунгажа ябаагүй, колхозойнгоо правлениин эльгээһэн лэ ажалда үнэн сэхээр хүдэлөө, хүдэлнэшье. Бүри залуу ябахадаа Бэшүүрэйнгээ аймагай «Дружба» колхоздо арба гаран жэлдэ артелиин 200—300 толгой адуун һүрэгые хаража, жэл бүхэндэ шахуу зуун гүүн бүриһөө 70—80 унага абадаг байгаа. Тэрэ үедэ адуу моридые хараха гээшэмнай амархан хэрэг бэшэ һэн. Тэдэндэ хүхэ үбһэ хүндэлэн хазууланггүй, жэлэй дүрбэн сагта үдэр һүнигүй ходол хээрэ манажа гарахаш. Илангаяа үбэлэй янгинама хүйтэндэл гайтай бэлэй. Хажуугаарнь шоно гарюуһан адуундань орохоёо һанажа зобоохо. Тиигэбэшье арбаад жэл соо нэгэ адуу хоролтодо оруулаагүй даа.

Тэрэнэй удаа өөрынгөө нүхэр Дымбрэлма Бимбаевнатай юһэн жэлдэ үхэр мал шахан, бэлшээн таргалуулха гүүртэ даажа абаад хүдэлөө. Баһал эндэ эрхим амжалта туйлажа, зарим жэлдэ зундаа хашараг, гунан үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ 1000—1200 грамм хүрэтэр нэмээдэг һэн. Тугутовтанай оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар «Дружба» колхоз олохон мянган центнер эрхим шанартай мяха гүрэндөө худалдажа, нилээд ехэ ашаг олзо оруулһан байха.

Эгээл долоон жэлэй саада тээ колхозойнь түрүүлэгшэ Нимажап Будатарович Юмсунов тэрээнтэй уулзаад, ингэжэ хэлээ һэн:

— Хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулха зорилго табижа байнабди. Тиигээд бэеэр томо, ноохо ехэтэй, үдэсэтэй хонидые һүрэгһөө илгажа, тусгаар отарануудые эмхидхэхэ, тэдэниие ёһотойл шадамар бэрхэ хүнүүдтэ даалгаха гэлсээбди. Нэгэ отара даажа абаха гүт?—гэбэ.

— Үгы, битнай энээнһээ урагша томо мал адуулжа ябаһан хүн гээшэб. Харин хонидые хэр хаража бирахабиб даа,—гэжэ Байсан түрүүшээр маргаба.

— Шадахал байхат. Одоол танай шадаагүй һаа, ондоо хэн шадахаб даа...

Тэрэ гэһээр долоодохи жэлээ хонидые хаража байна. Түрүүшын жэлдэ ган гасуур боложо, үбһэ тэжээл хомор, мүн өөрөөшье дүршэл шадабари багатай байгаашье һаа, зуун эхэ хонин бүриһөө 88 хурьга түлжүүлээ. Тэрэнэй удаадахи жэлдэ зуунһаа — 99 хурьга абаа юм. Байгша ондо хонидойнгоо нилээд хүгшэрһэншье һаань, баһал зуун эхэ хонин бүриһөө 99,5 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүхэнһөө 3,4 килограмм ноохо хайшалха түсэбтэй аад, 3,5 килограмм хайшалаа. Үнгэрэгшэ хабартаа тэдэ хонидойнгоо голодоһондо гаргагдажа тушаагдахада, орондонь шэнэ түрэхэ зуһагуудые тушаажа абаа. Мүнөө тэдэнээ ороондо оруулаад, һайнаар адуулжа, бүри таргалуулаа. Үбэлжэлгэдөөшье эрхимээр бэлдэнхэй.

Тээсгэн Байсан Бадмацыреновичтэй уулзажа, хонидоо хайшан гэжэ үбэлжүүлхэ тухайнь хөөрэлдөө һэмди.

— Энэ жэлдэ үбһэ тэжээл, илангаяа талха таряанай зүйл урдынхиһаа бага. Тиимэһээ хонидоо бүхэли намартаа, үбэлдөө гол түлэб адуулжал гараха болохомнай. Энээниие хараадаа абажа, Дунда-Хэрээтынгээ бууса шадархи бэлшээриие даб дээрэ гамнажа, ойронь хүрэнэгүйбди. Хонидоо холуур адуулнабди. Хэды хүшэр хүндэ жэл болохошье һаань, зуһагуудайнгаа зуун толгой бүхэнһөө 90—95 хурьга абахын түлөө тэмсэхэ һанаатайб. Мүнөө манай үндэһэн хуули—артелиин шэнэ Уставые баталха Колхознигуудай бүхэсоюзна съездын болохоёо байхада, мүн агууехэ багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойн дүтэлжэ байхада, муугаар хүдэлжэ яашье болохогүйл,—гэжэ тэрэ хөөрэжэ һуугаа бэлэй.

Иимэл хүнүүд өөһэдынгөө үдэр бүриин эсэсэ сусашагүй ажалаар колхозоо урагшань татажа экономикыень бэхижүүлнэ, ажабайдалые баян дэлгэр болгоно, шэмэглэнэ ха юм.

М. НАМЖИЛОВ.

Бэшүүрэй аймаг.

...о дурадхаа. Бидэнэр ... энэ хэрэгтэ эгээл ...баадалсахаар бэлэн...

...лгүй байдал ханга... ... тойбо татаха зүйл... ...ойлгонобди. Тэдэнэй ..., ФРГ-гэй засагаар... ...й туршада ябуулдаг ...жогүй, үһөө нэхэл... ...н. ФРГ-гэй засагаар... ...рдохи дайнда ара... ... эсэргүүсэн тэмсэ... ...олитическэ үрэ дүн... ...энэр аһан шадалаа... Европын картые ху... ...һаашална.

...болоһон һунгалтын ... политическэ хүсэ... ...ада нилээд ехэ ху... ...өө гэжэ мэдэнэт. ...ада засагые гартаа ... Баруун Германида ... болон милитаризмын ...энэй түлөө сэхэ ... томо монополис ка... ...лохо Христианско... ...юз правительства... ...аһаа һалаа. Шэнэ ...вительство байгуу... ... дотор социал-демо... ...ы үүргэ дүүргэлэ. ... мэдүүлгэ тунхаг... ...дын хэрэгүүдтэ бэ... ...аруу хараа шугам... ...эй байһанаа онсо... үргэн ехэ арга боломжотой. Европо дээрэ тогтоод байһан хилэнүүдые, тэрэ тоодо ФРГ ГДР хоёрой хоорондохи хилые Баруун Германиин правительствын хуулита ёһоор мэдэрээ һаань, Мюнхендэхи хэлсээе буруу гэжэ тоолоод, мүн бүхы немец арадые түлөөлхэ эрхэтэйбди гэһэн ХДС-эй правительствын һанамжаһаа арсаа һаань, эдэ бүгэдэ айхабтар ехэ удха шанартай байха байһаниинь ойлгосотой. Эдэ бүхы алхамууд, тэрэшэлэн ядерна буу зэбсэгые тараахагүй тухай договорто ФРГ-гэй хамжалга, мүн Европодо хамтаараа аюулгүйе сахиха хэрэгтэ бусад гүрэнүүдтэй хамта ФРГ-гэй хабаадалсалга бата бэхи эб найрамдал болон арадуудай аюулгүй байдалай түбхын түрүүндэ дулдыдажа байгаа асуудалнуудые шиидхэлгэдэ оруулһан арсашагүй ехэ хубитань болохо байгаа.

...нэн зүрхэнһөө хэ... ...дэнэр этигэхэ ду... ...ые бодото дээрэнь ... Германиин Федера... ...ын хүтэлбэрилэгшэд

Европын түби дээрэхи бодото байдалые хараада абаһан, бата бэхи эб найрамдалтай таарал даһан политикада ФРГ-гэй шэнэ правительствын ороо һаань, Советскэ Союз болон Европын бусадшье арадууд энээнииень ойлгожо дэмжэхэ бэлэй.

Амгалан ёһоор харилсан ажаллаха гэһэн Европын арадуудай эрмэлзэлынь бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэхэ ёһотой. Энэ манай сагай эрилтэ мүн.

Нүхэд! Коммунис партиин болон Совет арадай, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй баярта һайндэр—Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой болотор оройдоол хэдэн һара үлэбэ. Ленинэй ойн баярта бэлэдхэлгэ гээшэ Ильичэй эгүүридэ мүнхэ һургаал заабаринуудай бодото хэрэг дээрэ хэр зэргэ бэелүүлэгдэһэнэй юрэ бусын тоосоон болохо юм гэжэ манай парти тоолоно. Коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ манай ороной туйлаһан бүхы амжалтанууд, манай партиин, совет арадай омогорходог хамаг бүхы юумэн Маркс—Ленинэй һургаалые КПСС-эй ажал ябуулгадаа хэлбэришэгүй хүтэлбэри болгоһоной ашаар, Ленинэй зааһан хараа шугамаар шууд сэхээр дабшаһанай ашаар туйлагдаа. Общественэ экономическа, ниитэ-политическэ болон оюун ухаанай ажабайдалые социалис ёһоор эмхидхэхэдэ, тэрэ хүгжэхэ хараа, аша үрэ ехэтэй байха гэһэн Ленинэй уридшалан хэлэһэн сэсэн мэргэн үгын үнэн зүб байһаниинь мүнөө үедэ улам ехээр элиржэ байна. «...Социализм хадаа нэгэ газартаа тогтошоһон, хубилхаяа болишоһон зүйл гэжэ буржуазиин юрэ ойлгодог һанамжа аргагүй хуурмаг байна. Үнэн дээрээ имагтал социализмһаа эхилэн, үнэхөөрөө олон зоной хабаадалгатай, түргэн, бодото... дабшалта ниитын болон хубиин байдалай али бүхы талаар эхилдэг» (Зохёолнуудай гүйсэд сугл., том 33, 99—100 нюур).

Ажахыдаа, соёл культурадаа, арад зоной ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ амжалта туйлаһандаа манай парти, бүхы совет хүнүүд омогорхоно. Манай хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин эршэмтэй шанта ажалай ашаар лэ эдэ амжалтанууд туйлагдаа. Гэбэшье хододоо урагшаа хараха, холын хараата түсэбтэй байха гээшэ партиин уялга мүн. Арад зомнай улам һайнаар ажаһууһай, совет хүнүүдэй амгалан ажалынь элдэб эсын доботолгонуудта бү ортоһой гэжэ бидэнэр хүсэнэбди. Харин энэ зорилго туйлахын тулада манай гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые улам ехэ болгохо, бэеэ хамгаалха шадалые бэхижүүлхэ, промышленность болон хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаха шухала.

Эгээл эдэ зорилгонуудһаа дулдыдуулан, КПСС мүнөө үедэ өөрынгөө политикые тодорхойлно. Энэнь партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэһэн шэглэлтэй. Арадай бүхы ажахые түсэбэй ёһоор хүгжөөхэ гээшэ шухалын шухала хэрэг гэжэ тоолонобди. Энэ зорилго бэелүүлхын тулада манай парти промышленность болон хүдөө ажахые түсэблэхэ, хүтэлбэрилхэ хэрэгые саг үргэлжэ һайжаруулха зорилготой үргэн ехэ хэмжээнүүдэй түсэб зохёон абанхай. Общественэ политическэ эмхидхэлые улам нарижуулха, социалис демократиие саашадань хүгжөөхэ гээшэ манай саг үргэлжын анхарал оролдолгын хэрэг мүн.

Совет обществын үмэнэ байгаа уг зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада бидэнэр Коммунис партиие саашадань бэхижүүлхэ, манай обществын ажабайдалда тэрэнэй дүүргэдэг хүтэлбэрилхы үүргые улам ехэ болгохо ёһотойбди, КПСС саашадаашье совет арадай дайшалхы манлайн үүргые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ, марксизм-ленинизмын болон пролетарска интернационализмын тугые үндэр дээрэ үргэжэ ябаха.

Мүнөө үеын совет хүнүүд агууехэ үе сагта ажаһууна, эрхэ сүлөөтэ агууехэ орон дотор ажаллана. Тиимэһээ тэрэнэй зохёохы шанартай, шэн габьяата ажалынь ороной хуби заяае шиидхэдэг. Манай Эхэ ороной алдар соло, хүсэ шадал болон хүгжэлтэнь эсэсэй эсэстэ манай ороной город, тосхонуудай ажалшадай эршэ хүсэнһөө, дүршэл шадабариһаа, үнэн ажалһаа, жаяг заршамһаа дулдыдаха юм. Агууехэ Октябрь, социализм совет хүниие мүнөө хүрэһэн хэмжээндэнь хүрэтэр үргэжэ, гүрэнэй бүрин эрхэтэ эзэн, шэнэ байгуулалтын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэ, дүлэтэ патриот, уран шадабарита хүдэлмэрилэгшэ, социалис обществын ушар ёһо мэдэхэ эрхэтэн болгоо. Эгээл энэ манай тон ехэ, шиидхэхы туйлалта мүн гэжэ Ленинэй парти тоолоно.

Нүхэд!

Бидэнэр ерээдүй тээшэ бата найдамтайгаар харанабди. Урдамнай орёо хэсүү зорилгонууд саашадаашье бии болохо гэжэ мэдэнэбди. Гэбэшье Советскэ Союзай Коммунис партиин, Чехословакиин Коммунис партиин, бүхы дэлхэйн коммунистнуудай бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа агууехэ зорилго—коммунизм туйлагдаха гэжэ этигэнэбди. Яахадаа тиигэжэ этигэнэбибди гэхэдэ, бидэнэр коммунистнууд, ниитын шэнэ байгуулалтын илалтын түлөө тэмсэхэ эгээл нарин түгэс зэбсэг болгошо түрүү марксистско-ленинскэ теоритойбди. Хэсүү бэрхэ түбэг һаалтануудые усадхаха арга олгодог социалис интернационализм манай хүсэ шадалые арьбадхана.

Чехословакиин партийно-гүрэнэй делегациин манай орондо ерэһэн ушар, тэрэнэй үрэ дүнгынь манай оронуудай арадуудай аха дүүгэй ёһоной интернациональна холбооной удха шанарые онсо тэмдэглэн харуулна.

Хэрбээ Чехословакиин партийно-гүрэнэй делегациин ерэһэнэй гол үрэ дүнгые үсөөхэн үгөөр тодорхойлхо гэбэл, ингэжэ хэлэжэ болохо: совет-чехословак хани барисаан улам саашадаа батажаа, манай партинууд, правительствонууд болон арадууд бэе бэедээ улам ехээр этигэдэг, бэе бэеэ улам һайнаар ойлгодог болобо. Мүнөөдэр манай гараа табиһан хамтын совет-чехословак мэдүүлгэ эгээл иимэ бодолнуудаар нэбтэрэнхэй юм.

Хүндэтэ чехословак ханинар!

Фашистска булимтарагшадта эсэргүү тулалдаануудта адхарһан шуһаар бэхилэгдэһэн Советскэ Союз болон Чехословакиин агууехэ хани барисаан нэгэ зорилго тээшэ эрмэлзэһэн манай хамтын хүгжэлтэ соо улам урган хатуужана. Энэ барисаамнай улам гүнзэгы удха шанартай боложо байна. Чехословакиин сүлөөлэгдэһөөр 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, хани барисаан, харилсан ажаллалга болон бэе бэедээ туһалалсаха тухай шэнэ договор баталха гэжэ бидэнэй нэгэн дуугаар абаһан шиидхэбэри энэ хани барисааемнай саашадаа улам бэхижүүлхэ юм. Гал дүлэн соо хатуужаһан ган буладтал адли манай хани барисааншье социализмын элитэ болон лалда бүхы дайсадтай хэһэн эбсэшэгүй тэмсэл соо, арадуудһаа тэдэнэй түүхэтэ революционно туйлалтануудые буляан абахые хүсэһэн бүхы этэгээдүүдтэй хэгдэхэ тэмсэл соо хатуужана. Манай хани барисаан арюун сэбэр, эбдэршэгүй бата. Энэ хани барисаамнай манай арадуудай оюун бодолой таһаршагүй хубинь болонхой. Энэ хани барисаамнай хэтын хэтэдэ байха, Чехословакида хэлэдэг ёһоор «хэтын часта» байха юм. Аха дүү Чехословакиин партийна болон гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй манай орондо ерэһэн ушар совет-чехословак хани барисаае хүгжөөхэ хэрэгтэ нилээд ехэ шэнэ алхам болобо. Энээнэй түлөө айлшадтаа үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэе!

Нүхэд, үгынгөө түгэсхэлдэ чехословак нүхэдөө үшөө дахин халуунаар амаршалжа, социалис Чехословакиин үмэнэ байгаа зохёохы ехэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэнэб. Социалис Чехословакиин коммунистнуудта, бүхы ажалшадтань москвагайхидай, бүхы совет хүнүүдэй зүгһөө халуун амар мэндыемнай дамжуулыт гэжэ, хүндэтэ айлшад, таанадаа гуйнабди.

Советскэ Союз болон Чехословакиин арадуудай таһаршагүй бата хани барисаан мандаха болтогой!

Советскэ болон чехословак коммунистнуудай аха дүүтэй холбоон мандаха болтогой!

Социализм, коммунизм байгуулжа байгаа арадуудай интернациональна һаналаа нэгэдэлтэ мандаг!

Эгүүридэ мүнхэ, хамагые илагша, агууехэ һургаал—марксизм-ленинизмдэ алдар соло!

(Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ тон анхаралтайгаар шагнагдажа, удаан үргэлжэлһэн нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа).

ЧИМИТ ЦЫДЕНДАМБАЕВ

ЛЕНИНСКЭ КОМСОМОЛОО МАГТАНАБ

Харнин олохон гүрэнүүдтэ
Хашалан, дарлалта амсажа,
Үгытэй миллион нүхэдэйнгөө
Үлдэжэ, дааража ябахада,
Ами сэдьхэлээ зобоол,
Арюун замта—Комсомол!

* * *

Арадуудай тэмсэлдээ нэгэдэжэ
Ашата сүлөөгөө мандуулан,
Үндэр һайхан зорилгоор
Үргэн зэргэдээ жагсахада,
Золтойдоо зүрхэнш сохилоол,
Зоригто герой—Комсомол!

* * *

Галта дайнай жэлнүүдтэ
Габьяа илалтаа туйлажа,
Хатуу шанга байлдаанда
Харшан фашисты хюдаалши!
Дайсанай нюдэ оноол,
Дайша снайпер—Комсомол!

* * *

Үндэр таряа ургуулха
Үльгэртэ һайхан тэрэ сагаа,
Үеын үедэ хүлеэһэн
Үргэн дайдаа хахалхаяа,
Түрүүшын эшелоноор зорёол,
Түрүү аж— —Комсомол!

* * *

Шэжэмтэ ээрсэг станогой
Шэнхинэхэжэ наярһан,
Торго, сэмбын фабрикын
Толотомо һаруул цехүүд соо
Утаһаа зангидан томоол,
Уран минии—Комсомол!

* * *

Газар дээрэ суурхаһан
Галта хяһа заводуудтаа
Шэрэм, булад хайлуулжа
Шэдитэ машинаа бүтээгээш.
Ажалаар жаргалтай болоол,
Арадай хүбүүн—Комсомол!

* * *

Хүйтэнэй полюс Верхоянскһаа
Хубэнтэ Узбекистан хүрэтэрөө,
Хада, талаяа дабажа
Хаа хаагуур уудалжа,
Алта, алмаз олоол,
Алдарта геолог—Комсомол!

* * *

Орон дотороо түбхинэһэн
Олон мянган колхозуудай,
Номин далайдаа тэнииһэн
Ногоон баялиг сабшаландаа,
Үбһэ бухалаа сомоол,
Үетэн залуу—Комсомол!

* * *

Хоёр нюдэнэй хүрэшэгүй
Хонгор үргэн талаараа,
Дулаахан бороотой, һэбшээтэй
Дуулим нуга, дайдаараа,
Адуу малаа олоор,
Адуулан удхөөш—Комсомол!

* * *

Туйлай олон үетэнэй
Туйлаһаар ерэһэн эрдэмүүдэй,
Хатуу шэлдэн һамарые
Хазажа үрэһыень амсахаяа,
Гэрэлтэ университедтээ ороол,
Гэгээн замта—Комсомол!

* * *

Габьяата үндэр хэрэгүүдтэ
Гэнсаш секунда һамшангүй,
Урагшаал алхалан дабшадаг
Уридша түрүү байһандаа
Магтуулан юрөөлгөөш
зоноор.
Манай найдал—Комсомол!

* * *

Агуу Коммунис партиингаа
Ашата түрэһэн дүүнь хадаа,
Сэсэн толи һургаалтайш!
Сэлмэг үндэр тэнгэритэйш!
Холынгоо зорилгы тодоор,
Хододоо мэдээш—Комсомол!

* * *

Арадуудай багша—Ильичэй
Алдарта хэрэгые бэелүүлхэ,
Коммунизмын арюун харгытайш,
Холые зорһон жаргалтайш!
Нарата нангин толоор,
Намилзанал тугуудш—
Комсомол!

* * *

Ажал, дайнай хэрэгүүдтэ
Агуу габьяа туйлаһандаа,
Улаан зургаан орденоо
Урдаа барин толотуулааш!
Хамагһаа һайшаалтайш,
хододоол,
Халуун зүрхэтэ—Комсомол!

АЛДАР ГАБЬЯАГАЙ ЗАМААР

ТАБИ НЭГЭН жэлэй саада тээ Россин Коммунис Залуушуулай Союз байгуулха гэһэн тогтоол РКСМ-эй нэгэдэхи съезд дээрэ абтаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Совет ороноймнай комсомолой түүхэтэ хуудаһанууд алдар габьяагаар шэмэглэгдэһэн, залуушуулай ажалайнь дайшалхы зам орон дотороо пэгэтэ бэшэ алдаршаһан намтартай. Комсомолой Улаан тугые Эхэ оронойманй 6 орден шэмэглэнэ. Гүрэн түрын хайра бухэниинь олон үеын комсомолшуудай габьяата хэрэгые һануулна.

Ленинскэ комсомолой алдарта 50 жэлэй ойе бүхы совет арадпай пёдондо тэмдэглэжэ, баяр ёһололой һайндэр болоо һэн. Энэмнай хүн бүхэндэ мэдээжэ. Юуб гэхэдэ, энэ түүхэтэ үе соо оронойманй зуу гара миллион залуушуул комсомолой шатые дабажа гараа, агууехэ Ленинэй нангин хэрэгтэ үнэн сэхээр хүмүүжүүлэгдээ. Харин мүнөө 51-дэхи жэлээ угтажа байхадаа, комсомолшууд агууехэ Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтахын түлөө тэмсэнэ. Республикымнай комсомолшууд, залуушуул алдарта ойе угтуулан бүхэсоюзна ленинскэ шалгалта гаража байна. Энэ хадаа залуу үетэнэй ажал хэрэг дээрээ табиһан зорилго, уялгануудаа дүүргэхын түлөө бүхы шадабаряа харуулха жама ёһониинь байхаһаа гадна, залуушуулай ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлээ гаргаха ёһотойл шалгалта дээрэ шалгалтань болоно. Ленинскэ шалгалтын үедэ залуушуул агуу багшынгаа заабарииe гүнзэгыгөөр шудалжа, мүнөөдэрэйнгөө ажалда хэрэглэнэ бшуу.

Москвада болоһон Коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй Хандалгада: «Ленинэй һургаал шудалагты!» гэжэ бэшэгдэһэн байгаа. Энээнииe бэелүүлхэдээ, залуушуул империализм социализм хоёрой илгаае, дэлхэйдэ амгалан байдал сахихын түлөө социалис оронуудай тэмсэлые гүнзэгыгөөр мэдэржэ, обществынгоо ямараар хүгжэжэ байһантай танилсаха байна.

Байгша оной январь һарада ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой V пленум дээрэ «ВЛКСМ-эй 50 жэл ба залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэ» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой областной комсомольско организацинин ямараар бэелүүлжэ байһан тухай асуудал зүбшэгдэжэ, Ильичэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе амжалтаар тэмдэглэхэ тухай хэлсэгдэһэн байгаа. Мүнөө промышленность болон хүдөө ажахыдамнай комсомол-залуушуулай коллективүүд ажалай ленинскэ вахтада жагсаад, шэнэ хүсэтэйгөөр, үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байдаг. Коммунис ажалай ударнигуудай, комсомол-залуушуулай бригадануудай слёдууд, суглаанууд хаа хаанагүй болоно. Үнгэрэгшэ март һарада хүдөө ажахын залуушуултүрүүшүүлэй республиканска II слёт болоо һэн. Тэрээн дээрэ залуу үетэнэй хүсые мал ажал хүгжөөлгэдэ элсүүлхэ тухай хөөрэлдөөн гараа. Баргажанай аймагай хонишон Ольга Сангадиевагай үүсхэлые Буряад оронойманай залуушуул үргэнөөр дэмжэһэн. Эгээл түрүүлэн Зэдын аймагай залуушуул дэмжэжэ, нэгэ һарын туршада тус ажахыда 55 хүбүүд, басагад хонин ажалда хүдэлхөөр ошоо һэн. Гансахан Зэдын аймагта 400 гаран залуушуул колхоз, совхозуудта туһалхаяа малшад болоһон байха юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ комсомольско организацинууд «эрхим мэргэжэлэй түлөө» гэһэн конкурснуудые эмхидхээ. Энэ жэлдэ республикымнай эрхим хайшашан, газар хахалагша, шофер, повар, слесарь, фрезеровщик гэхэ мэтэ мэргэжэлэй түлөө залуушуул мүрысэнэ. Энэ шухала хэрэгтэ залуу үетэн үргэнөөр хабаадалсажа байна. Промышленна предприятинуудай комсомолшууд, залуушуул табан жэлэйнгээ түсэбые 1970 оной ноябриин 7 болотор дүүргэхээр эрмэлзэнэ. Залуу хүдэлмэришэд, технигүүд, инженернүүд уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлнэ. Хүдэлмэридөө наукын заабаринуудые, түрүү онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэнэ. Улаан-Үдын ЛВРЗ-дэ, авиазаводто, Зэдын комбинадта болон бусад предприятинуудта залуушуул илангаяа һайнаар ажаллана. Зэдын комбинадай залуу новаторнууд уралан нарижуулгын 118 дурадхал үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, 140 гара мянган түхэригэй алмалта оруулаа. Табан жэлэй һүүлшын жэлнүүдтэ гансахан уралан нарижуулгаһаа республикадамнай 5 миллион түхэригэй алмалта хэгдэһэн байха юм. Уралан нарижуулагшадай дундаһаа автомашинын жолоошон Е. Лебедев (ГАП-3), Захааминай механизатор Б. Ширапов, буровой мастер В. Мальцев, инженер-геофизик С. Индукаев, авиазаводой слесарь Ю. Гавриленко болон бусад шалгарна.

Областной комсомольско организациимнай эдэбхитэдэй тоодо студентнүүд ородог. Энэ жэлдэ колхоз, совхозуудта 2700 студентнүүд ажаллаа. 160 отряд барилгада хүдэлөө. Студентнүүд ажахын шухала һалбаринуудта: түмэр харгы электрификацилгада, Гусиноозерск—Холбоолжон хоёрой хоорондохи түмэр харгын барилгада, малай фермэнүүдтэ, мелиоративна отрядуудта, ургаса хуряалгада хабаадаһан. Ажал хэжэ байхадаа, ниитын болон спортын хүдэлмэри эмхидхэлсэһэн байна.

Республикынгаа табиһан зорилгонуудые бэелүүлэлсэхэ хэрэгтэ студентнүүд ехэ ажал хээд байхадаа, һайнаар һураха гэһэн нангин уялгаяа мартадаггүй. Гансахан Улаан-Үдын пединститудта 24 группа һайнаар һуража байна. Һуралсалайнгаа хажуугаар, зүбөөр хүмүүжүүлэгдэнэ. ВЛКСМ-эй түүхэ болон залуушуулай уласхоорондын хүдэлөөе, ниитын наука шудалалгаар студентнүүдэй дунда эмхидхэгдэһэн бүхэсоюзна конкурсдо республикымнай ВУЗ-уудай олон студентнэр шалгаржа, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байгаа.

Комсомолшууд, залуу... литическэ һуралсалда ... жа, эрдэм бэлигээ дээш... һургуулинуудта, техни... лон ВУЗ-уудта, техническ... гэжэлэй училищинууд... мянган залуу үетэн һура... Энэ жэлдэ комсомолой һу... 887 кружогууд эмхид... хэй. Алдарта ойе угтаж... даа, залуушуул ленинс... рииe үргэнөөр шудалжа... Ленинэй ажал ябуулгатай... мунис партиингаа түүхэ... нилсана.

Республикымнай залуу... Ленинскэ комсомолой 51... ойе угтажа байхадаа, ... амжалташье туйлана. Юу... дэ, манай республикын ... совхозууд мал ажалай ... ци үйлэдбэрилгөөр гурба... талайнгаа түсэбые үлүүлэ... хэроссин социалис мүры... түрүүлжэ, РСФСР-эй М... нүүдэй Соведэй, ВЦСПС-э... жуулгын Улаан тугта ... байна. Энэ амжалта туйл... Буряадай комсомолшууд ... шуулай хубита бии.

Р. ГАРМ...
ВЛКСМ-эй обк... секр...

Студентнэрэй ажалай семестр дүүрэбэ. Республикын ажахынуудта һарын турша соо ажаллахадаа, нилээд ехэ хүдэлмэри тэдэнэр бүтээгээ.

Кабанскын аймагай Ойморой совхозой хүтэлбэрилэгшэд сүлөөгүй хаһа сагтань туһалхаа ерэһэн студентнэртэ баярые хүргэбэ. Сэлэнгын индустриальна техникумэй студентнэр хартаабха хуряалгада хабаадажа, үгтэһэн нормо үдэрһөө үдэртэ үлүүлэн дүүргэдэг байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын индустриальна техникумэй II курсын студентнэр Павел Афанасьев, Катя Ветрова, Владимир Нетёсов.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

Агууехэ Октябриин һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ түрүүлэн ябажа байһан хүдэлмэришэд Улаан-Үдын Ленинэй орденто заводто олошорно. Локомотив хабсаралгын цехэй ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн Владимир Израненко Комсомолой түрэлэн үдэрые угтуулан халаанайнгаа даабари ходол үлүүлэн дүүргэнэ. Август һарада хубита табан жэлэйнгээ даабари дүүргээ һэн. Владимир Израненко Зүүн Сибириин технологическа институдай 2-дохи курсда үдэшэндөө һурана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Израненко.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

Америкын хүдэлмэришэдэй тэмсэл

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ТАСС-ай корреспондент А. Жигулев иигэжэ дамжуулна:

США-гай томохон корпорацинуудай нэгэн болохо «Дженерал электригтэ» мэдэлтэй 130 гаран заводой үүдэндэ октябриин 27-ной үглөөгүүр забастовко хэгшэд сугларaa. Дэбжүүлһэн эрилтэнүүдыетнай хангахагүйбди гэжэ ээзд баяшуулай мэдүүлһэнэй һүүлээр, 150 мянга шахуу хүн — электригүүд, радиомеханигууд, хэдэн мэргэжэлтэй бусадшье хүдэлмэришэд забастовко соносхоһон байна.

Юумэнэй үнэ сэнгэй дээшэлхэтэй хамта салин хүлһэн зүндөө дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой гэһэн дүрим гурбан жэлэй хамтын шэнэ договорто оруулагдаха зэргэтэй гэжэ профсоюзуудай түлөөлэгшэд эрилтэ табихаһаа гадна, предприяти бүхэнэй хүдэлмэришэдтэй компаниин баталдаг тус тус договорнуудһаа гадна, хамтын хэлсээн баталагдаха зэргэтэй гэһэн эрилтэ табяа.

Хүдэлмэришэдэй эрилтэнүүдые ээзд баяшуулай зүбшөөхэ дурагүй байһан дээрэһээ удаан саг соо хэгдэһэн хэлсээнүүд ямаршье аша үрэгүйгөөр дүүрэһэн байна. Мүнөө үедэ эхилһэн забастовкын гайхамшагта онсо өөрэ илгаань юуб гэхэдэ, бүхы 12 профсоюзай нэгэн һаналтай, бата нэгэдэлтэй байһыень гэршэлэн харуулаа. Тэдэ профсоюзуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшад «Дженерал электрик» компаниин предприятинуудта ажалладаг юм.

Тусхай мэдээнэй ёһоор, Холбоото Штадуудта һара бүри оло мянган хүдэлмэришэд болон алба хаагшад забастовко хэнэ. Байгша оной түрүүшын 8 һарын турша соо орон дотор 3860 забастовко болоһон байна, тэдэ забастовконуудта 1 миллион 500 мянга шахуу хүн хабаадалсаа. «Ерэхэ һарануудташье ехэ ехэ забастовконууд болохоор хүлеэгдэнэ»,—гэжэ «Крисчен сайенс монитор» газетэ мэдээсэнэ.

ПРОФСОЮЗУУДАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН КОНГРЕССЭЙ ХАНДАЛГА

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн VII конгресс В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэрэй болохоёо байһантай дашарамдуулан хандалга гаргаба.

Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ударидагша, түрүүшын социалис гүрэнииe эмхидхэн байгуулагша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэрэй урда тээ Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн VII конгресс сугларба гэжэ энэ документ дотор хэлэгдэнэ.

Ленинэй һургаал, тэрэнэй революционно ажал ябуулгань туйлай ехэ удха шанартай. Энэ һургаал уласхоорондын хүдэлмэришэнэй бүхы хүдэлөөнэй үнэтэ баялиг болоно. Ленин хото, хүдөөгэй ажалшадай аша туһада, капиталистнууд болон помещигүүдтэ эсэргүү тэмсэл дэлгэрүүлхэдээ, илалта туйлаха зорилгоор нэгэдэн жагсаха зүб зам бүхы ажалшадта зааажа үгөө.

Ленин хүдэлмэришэн ангиин аша туһые хамгаалан тэмсэхэдээ, ангинууд хоорондоо харилсан нүхэсэхэ аргатай, ажалшан арад капиталай урдаһаа эсэргүү, ангиин революционно тэмсэлдэ эрид шууд хабаадалсажа шадахагүй гэһэн баталамжануудые эрид шууд буруушаагаа.

Ленин профсоюзуудта, ажалшадые элсүүлэн жагсааха талаар тэдээнэй дүүргэдэг үүргэнүүдтэ, капитализмын оршон байдалда ажалшадай эрхэ, гол шухала ашаг туһа хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ ехэ анхарал хандуулдаг байгаа. Ленин экономическа тэмсэлэй хизаарланги шэнжэ шанартай байһые тэмдэглэхэ зуураа, ажалшадай ангиин мэдэрэл гүнзэгырүүлхэ, политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тэрэнэй удха шанартай байһыень тэмдэглэдэг һэн.

Хүнииe хүнэй дарлаха, мүлжэхэ ябадалай усадхагдаһан социализмын эрхэ байдалда профсоюзуудай дүүргэхэ үүргэдэнь Ленин онсо анхарал хандуулдаг байһан. Ленинэй һургаалай ёһоор, профсоюзууд социализмын үедэхи шэнэ общество байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадаха, гүрэнөө хүтэлбэрилхэ, ажалшан арадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хабаадалсаха үүргэтэй.

Ленин империализмда эсэргүү тэмсэл ябуулхадаа, арадуудай эб найрамдалай түлөө эрэлхэг зориттойгоор тэмсэдэг байһан юм. Шэнэ дай һүжэрөөхые хүсэдэг империалистнууд болон колонизаторнуудай ябуулга эрид шууд элирүүлхэ зуураа, шовинизмын, национализмын бүхы аашануудта эсэргүү, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень бүхы дэлхэйн ажалшадые Ленин уряалдаг бэлэй. Национальна ашаг туһа хамгаалха шухала гэһэн хараа бодол баримталха зуураа, дэлхэйн бүхы ажалшадай ангиин талаар адли һанал бодолтой байлгаһаа үндэһэлһэн интернационализм дэмжэхыень уряалдаг байгаа.

Ленин бүхы ажабайдалаа, бэлиг шадабаряа ажалшан арадай хэрэгтэ, тэдэнэй нэгэдэн жагсалгада, сүлөөрэлгэдэ зорюулаа. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэрые бүхы дэлхэйн ажалшадай тэмдэглэхээ бэлдэжэ байһан ушар, Ленинэй дурасхаалые, тэрэнэй һургаал болон тэмсэлые хүндэлдэг ушар дээрэ хэлэгдэһые гэршэлнэ.

Ажалшад, профсоюзай эмхинүүд өөһэдынгөө оронуудтахи байдалтай зохилдуулан, Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойн һайндэрые тэмдэглэхэ хэмжээнүүдые хараалан бэелүүлхэ байха гэжэ конгресс найдана.

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

БЕЙРУТ. (ТАСС). Орон сооxи байдал түгшүүрилтэй байжа үргэлжэлһөөр. Гэбэшье ушар байдалай гуримшуулагдаха шэнжэ шанар үзэгдэжэ байна. Бейрудтэ нилээд амгалан болоо, городой үйлсэнүүдтэхи сэрэгүүд үсөөржэ байна. Орон сооxи хоёрдохи томо город болохо Триполидохи байдал түгшүүрилтэй байжа үргэлжэлһөөр.

Палестинын партизануудай, Ливанай армиин хоорондохи арсалдаае болюулхын тула политическэ партинуудай, шажан мүргэлэй общинануудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо хэлсээнүүд хэгдэжэ үргэлжэлһөөр. Христиан, мусульман общинануудай хүтэлбэрилэгшэд октябриин 26-да уулзажа хөөрэлдөө. «Ороной национальна бэеэ даанхай байдал тушаа, партизануудай ажал ябуулга тушаа» асуудалнуудта хоёр общинанууд хоорондоо ямаршье арсалдаа гарганагүй гэжэ хамтын коммюнике дотор хэлэгдэнэ. Бэрхэтэй ушар байдалһаа гараха зорилгоор шажанай элдэб общинануудай хоорондохи ажалые гуримшуулан һайжаруулха хамтын комитет байгуулха шухала гэжэ соносхогдоо.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: совет-чехословак хани барисаанай митинг дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ. «Республикын колхознигуудай конференциин делегадууд мэдээсэнэ» гэһэн гаршаг доро тобшо мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда: совет-чехословак хани барисаанай митинг дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын түгэсхэл.

Гурбадахи хуудаһанда: «Колхозно байгуулалта бүри бэхижэг» гэһэн ниитэ гаршаг доро республикын колхознигуудай конференцидэ зорюулагдаһан тусхай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нютаг нютагай һонин. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай тобшо мэдээсэлнүүд. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 19 часһаа холо, ойрын һонин. 19.15 минутаһаа «Уставһаа Устав хүрэтэр» гэһэн дамжуулга. 20.30 минутаһаа «Комсомол, шинии орденууд» гэһэн 4-дэхи дамжуулга. 21 часһаа 00.30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 21 часһаа орон доторхи һонин. 21.15 минутаһаа «Эфир соо «Залуушуул» гэһэн дамжуулга. 22.15 минутаһаа спортын гимнастикаар нүхэр ёһоной уулзалга. СССР-эй, Японой спортсменүүдэй хоорондо болоһон мүрысөөн дамжуулагдаха. 23 часһаа комсомолой үдэртэ зорюулагдаһан «Боннвурай зүрхэн» гэһэн уран һайханай телевизионно фильм (1-дэхи серинь).

Спорт

БУУДАЛГА

Хурдашуулай ана-мана тулалдажа байха үедэ стадионой нэгөө захада мэргэн буудагшадай мүрысөөн түлэг дундаа ябажа байба. Эндэ мүн лэ дунда ба найман жэлэй һургуулиин һурагшад хабаадалсажа, сагаалса буудаха бэлиг шадабаряа туршалсаа.

Алтан намарай намжаа дулаан сагта үнгэргэгдэһэн ... сэлдэ найман жэлэй ... нууд сооһоо Наринай ... хид эрхимлэжэ, дурас... да хүртөө. Тиихэдэ дун... линуудай команда ... һаа аймагай түб Хор... һурагшад онсо шалгар...

Иигэжэ нэгэ доро ... сөөнэй үсэд шанга ... гүй һонирхолтойгоор, ... харал татамаар үнгэр...

Б. ЛА...

ШАТАР

САН-ХУАН. Пуэрто-Риканска энэ хотодо үнгэргэгдэжэ байгаа шатаршадай уласхоорондын мүрысөөнэй 13-дахи уулзалгын һүүлээр 9,5 очкотой болоһон дэлхэйн чемпион Борис Спасский түрүүлжэ ябана. Урдань үшөө хоёр уулзалга үлэнхэй.

БОКС

ЛАС-ВЕГАС. Спортын түүхэдэ эгээн түрүүшынхеэ Америкын Невада штадай энэ городто үнгэргэгдэһэн СССР-эй ба США-гай боксернуудай уулзалга 6:5 гэһэн тоотойгоор, совет боксёрнуудай илалтаар дүүрэбэ. Совет командаһаа Николаев хотын Виктор Запорожец, Москвагай Александр Мельников, Валерий Фролов, Чебоксарын Валериан Соколов, Волгоградай Валерий Трегубов ба Калининградай Владимир Бабарыка гэгшэд илалта туйлаба.

ДЗЮ-ДО

МЕХИКО. Дзю-до барилдалгаар Мексикын ниислэл хотодо үнгэргэгдэһэн дэлхэйн түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ совет спортсменүүд дүрбэн бронзо медальда хүртэбэ. Энээниинь Ленинградай Сергей Суслин (хүнгэн), Москвагай Давид Рудман (дундуурһаа доохонуур), Саратовай Владимир Покатаев (хүндэшэг), Тбилиссиин Гави Онашвили (хүндэ шэгнүүртэй) гэгшэд абаһан байна.

(ТАСС).

МОТОКРО...

РОСТОВ-на-ДОНУ. ... урилдалгаар СССР-эй ... эзэлэлгын гурбадахи ур... лээр РСФСР-эй мото... суглуулагдамал команд... ба. Хубиин түрүү һуур... мүрысөөндэ Украины ... Владимир Кавинов (... Владимир Погребняк (... хоёр түрүүлһээр.

БУУДАЛ...

САН-СЕБАСТЬЯН. ... гаалса буудалгаар ... һуури эзэлэлгын мүры... эрэшүүлэй команда ... туйлаба. 600-һаа 586 ... даһан совет спортсме... һуури эзэлээ. Омскын ... неш эдиршүүлэй мүр... «табагханииe» тудажа, ... дальда хүртэбэ. 200-һ... той болоһон Юрий Цур... чемпион болоо.

ГИМНАСТ...

МИНСК. СССР-эй ба ... бэрхэ гимнастнууд, ... данда хабаадалсаһан ... моцу, Кайоки Хасигу... ронин, Сергей Диомид... эндэхи спортын ордон ... дабаряа харуулба.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБ...

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактор... приёмная — 54-93. зам. редактора — 68-08. зам. ред... 62-62. ответ. секретаря — 50-52. зам. ответ. секретаря... отделы: партийной жизни — 60-91. сельского хозяйст... 63-86. пропаганды и агитации — 56-23. промышл... строительства — 61-35. советского строительства и быт... культуры и школ — 60-21. писем и рабселькоров — 6... формации — 34-05. общественная приёмная — 56-62. ... бюро — 57-63. фотолаборатория — 33-61.